

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

KRAUTBERGER TJAŠA

**UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA RAZREDNI POUK**

**MEDPREDMETNO POVEZOVANJE PREDMETA
SPOZNAVANJE OKOLJA V 3. RAZREDU
DEVETLETNE OSNOVNE ŠOLE
DIPLOMSKO DELO**

Mentorica:
prof. dr. Maja Umek

Kandidatka:
Tjaša Krautberger

Ljubljana, junij 2011

ZAHVALA

Za strokovno pomoč, nasvete in prijaznost pri nastajanju diplomskega dela se zahvaljujem mentorici prof. dr. Maji Umek.

Posebna zahvala gre vodji podružnične šole prof. Mariji Ribič, ki mi je pomagala pri izvedbi učnih priprav in projektnega tedna na podružnični šoli Mlinše.

Zahvaljujem se tudi svoji družini, svojemu fantu in prijateljem ki so mi v času študija stali ob strani.

POVZETEK

Predmet diplomskega dela z naslovom Medpredmetno povezovanje predmeta spoznavanja okolja z drugimi predmeti v 3. razredu osnovne šole je predstavitev medpredmetnega povezovanja predmeta spoznavanja okolja v teoriji in praksi. Medpredmetno povezovanje je povezovanje znanj in ciljev znotraj enega ali več predmetov. Prilagojeno je učencem, saj tako dojemajo znanje celostno.

V teoretičnem delu so predstavljena razmišljanja in opredelitve teoretikov, vloga učenca in učitelja v medpredmetnem povezovanju ter splošne delitve medpredmetnega povezovanja. Predstavljeni so tudi cilji posameznih predmetov v 3. razredu, ki omogočajo medpredmetne povezave z drugimi predmeti.

V praktičnem delu je predstavljen projektni teden na temo poklici in ustanove. Le-ta predstavlja vpogled v uspešnost medpredmetnega povezovanja ene teme.

Diplomsko delo predstavlja povezovanje teorije s prakso. Praktično delo je zasnovano na teoretičnih temeljih, njegovi rezultati pa skupaj s teorijo potrjujejo raziskovalne hipoteze.

KLJUČNE BESEDE: medpredmetno povezovanje, integracija učnih predmetov, celostno učenje, spoznavanje okolja

ABSTRACT

The theme of my diploma titled “Environment and the integrated curriculum in the third grade of primary school” is the presentation of interdisciplinary integration of environment in the third grade of primary school in theory and practice. Interdisciplinary integration targets at integrated knowledge and thus the aims within different subjects and also within one. It is adapted to pupils way of thinking, so they perceive the knowledge holistically.

The theoretical section offers the reflecting and definitions of theorists, the role of pupils and the teacher in interdisciplinary integration and the basic division of interdisciplinary teaching. I also present the goals of individual subjects, which allow the interdisciplinary integration between subjects.

In the practical part I introduce the project work based on the theme of professions and institutions. The project work shows the effectiveness of interdisciplinary integration in relation to a specific theme.

My diploma is based on bringing the theory into practice. The practical part is based on theory and the results in practice confirm the hypothesis of the research.

KEY WORDS: Interdisciplinary integration, integration of school subjects, integrated teaching, environment

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
2. TEORETIČNI DEL	3
2.1 Kaj je medpredmetno povezovanje?	3
2.2 Opredelitev pojmov	4
2.2.1 Utemeljitev tujih avtorjev	8
2.2.2 Zakaj medpredmetno povezovanje?	11
2.2.3 Kdaj in kako uporabiti medpredmetne in medpodročne povezave?	12
2.2.4 Integrativni kurikulum	13
2.2.5 Vertikalne in horizontalne povezave učnih predmetov	14
2.3 Povezanosti predmetov v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju	14
2.4 Večpredmetni učbeniki	15
2.5 Medpredmetno povezovanje predmeta spoznavanje okolja	16
2.6 Predmet spoznavanje okolja	17
2.7 Projektno učno delo	27
2.7.1 Definicija in opis projektnega učnega dela	27
2.7.2 Tipi projektov	28
2.7.3 Osnovne značilnosti projektnega učnega dela	29
2.7.4 Posebnosti projektnega učnega dela	32
2.7.5 Kritične misli o projektnem učnem delu	32
3. EMPIRIČNI DEL	34
3.1 Namen in raziskovalna vprašanja	34
3.2 Metodologija	34
3.3 Izvedba	35
3.4 Analiza pouka	35
3.4.1 Dnevno preverjanje ciljev	38
3.4.2 Opis in analiza prvega dne	40
3.4.3 Opis in analiza drugega dne	42
3.4.4 Opis in analiza tretjega dne	44
3.4.5 Opis in analiza četrtega dne	46
3.4.6 Opis in analiza petega dne	49
3.5. Evalvacija uspešnosti	51
4. SKLEP	52
VIRI IN LITERATURA	53
PRILOGE	55

SEZNAM TABEL

Tabela 1: 10 stopenj v povezovanju med predmeti	10
Tabela 2: Tematski sklop: Kdo smo in kaj delamo	18
Tabela 3: Tematski sklop: Jaz in ti, vi in mi	19
Tabela 4: Tematski sklop: Kje živimo	20
Tabela 5: Tematski sklop: Praznujemo	21
Tabela 6: Tematski sklop: Bilo je nekoč	21
Tabela 7: Tematski sklop: Jaz in narava	22
Tabela 8: Tematski sklop: Jaz in zdravje	23
Tabela 9: Tematski sklop: Pogledam naokrog	24
Tabela 10: Tematski sklop: Kaj zmorem narediti.....	26
Tabela 11: Prikaz projektnega tedna.....	37
Tabela 12: Usvojenost ciljev pri predmetu spoznavanje okolja	38
Tabela 13: Usvojenost ciljev pri slovenščini.....	39
Tabela 14: Usvojenost ciljev pri matematiki.....	39
Tabela 15: Usvojenost ciljev pri vzgoji, športni in glasbeni vzgoji	40

SEZNAM SLIK

Slika 1: Gasilci pri delu 1	47
Slika 2: Gasilci pri delu 2	48
Slika 3: Gasilci pri delu 3	50
Slika 4: Oglede gasilskega avtomobila	47
Slika 5: Prikaz gašenja	48
Slika 6: Didaktična igra Človek ne jezi se 1	50
Slika 7: Didaktična igra Človek ne jezi se 2	50

1. UVOD

»Zadnjih nekaj let se veliko govori in piše o drugačni šoli, prijaznejši in prijetnejši za otroke. Veliko je govora o preobremenjenosti otrok s kopico podatkov faktografskega znanja, ki ni trajno, ki ga je preveč in je za otroke nemalokrat prezahtevno (Štemberger, 2008, str. 93).«

»Namen prenove vzgojno-izobraževalnega sistema v Sloveniji je bil izboljšanje kakovosti tega. Eno od izhodišč je bilo nedvomno tudi izboljšanje kakovosti znanja, da bi bilo uporabnejše, trajnejše, in usmerjanje v vseživljenjsko učenje. Sodobno pridobivanje znanja tako pomeni ne le ustrezno izbiro učne snovi, ampak tudi povezavo med različnimi vsebinami in uporabo teh v različnih okoliščinah. Eden od pomembnih didaktičnih sistemov, ki bi pripomogel k boljšemu, predvsem pa trajnejšemu in bolj uporabnemu znanju, so zagotovo medpredmetne povezave (Štemberger, 2008, str. 94).«

Sodobne izobraževalne politike in šolski sistemi posvečajo v kurikulumih večjo pozornost povezovanju vsebin ter veščin med posameznimi predmeti in predmetnimi področji, kar je odslilkava in posledica naraščajoče diferenciacije in specializacije disciplin. Slovenija se je na pobudo Evropske komisije leta 2008 pridružila iskanju odgovorov, kakšni naj bodo sodobni kurikuli in kako naj se izvaja učni proces, da bomo presegli predmetno razdrobljenost vzgojno-izobraževalnih programov. Stvarnost namreč doživljamo kot celoto in ne razdrobljeno po kriterijih. (Pavlič Škerjanc, 2010).

Medpredmetno ali medpodročno povezovanje imenujemo povezovanje različnih predmetov, vključevanje sorodnih vsebin, področij, prepletanje ciljev, ki učencem pomagajo, da nek pojav ali problem razumejo z več vidikov. Z medpredmetnim povezovanjem spodbujamo ustvarjalnost otrok, lahko pa je tudi dobro motivacijsko sredstvo, vendar pa medpredmetno povezujemo le, ko je to smiselno.

Spoznavanje okolja oz. družboslovje v splošnem pomenu je zagotovo predmet, ki ga je smiselno povezovati z ostalimi predmeti. Povezave so dobro vidne v učnih načrtih, kajti družboslovne vsebine se v veliki večini povezujejo z vsemi predmeti. S pomočjo učnega načrta si lahko učitelj natančno izdelal uporabno naravnano letno pripravo s smiselnimi medpredmetnimi povezavami.

Predmet mojega diplomskega dela je medpredmetno povezovanje predmeta spoznavanje okolja v 3. razredu devetletne osnovne šole.

Z izrazom medpredmetno povezovanje sem se srečala že na pedagoški praksi. Mentorica je vsebine medsebojno povezovala ter združevala cilje posameznih predmetov zlasti pri spoznavanju okolja in slovenščini, kjer so se večkrat podvajali. Takšen način dela v razredu mi je bil blizu in tudi sama sem pri poučevanju določene vsebine povezovala na ta način. Pozorna sem bila, da so bile povezave smiselne, kajti če niso, takšen način dela nima učinka. Pravo medpredmetno povezovanje zahteva skrbno načrtovanje, poznavanje ciljev, aktivnejši in pestrejši način pouka ter seveda sodelovanje z drugimi učitelji.

Da bi se na tem področju še dodatno izobrazila, sem iskala dodatno literaturo o medpredmetnem povezovanju tako v tujem kot v slovenskem jeziku. Obiskala sem predstavitve medpredmetnih učbenikov, se udeležila dveh seminarjev o medpredmetnem povezovanju, vse to pa me je spodbudilo, da sem se odločila za diplomsko delo s tega področja.

Namen mojega diplomskega dela je, spoznati, zbrati in analizirati dosedanje prispevke o medpredmetnem povezovanju v Sloveniji. Preizkusila se bom tudi v načrtovanju projektne tedna, ki bo vseskozi zasnovan celostno. Zanima me, kakšen vpliv na učenca in na kakovost znanja ima takšen pristop k učenju.

Povezovanje različnih vsebin sem v 3. razredu devetletne osnovne šole izvedla v obliki projektne tedna na temo poklici in ustanove.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 Kaj je medpredmetno povezovanje?

Marentič-Požarnik (1997) opozarja, da je »... razbitost, raztreščenost znanja eden največjih problemov sodobne šole«. Tega so se zavedali tudi pripravljavci kurikularne prenove v devetdesetih letih, saj so med načela uvrstili tudi načelo horizontalne povezanosti (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju, 1995). Tako med kakovostnimi prvinami pouka najdemo medpredmetne in medpodročne povezave, ki povezujejo različna področja in predmete ter upoštevajo otrokov celostni razvoj.

Medpredmetne povezave predstavljajo didaktični pristop, kjer učitelj s svojo strokovnostjo in znanjem določeno vsebino ali problem poskuša podati ter obravnavati čim bolj celostno. To pomeni, da problem osvetli z različnih vidikov. Ta pristop od učitelja zahteva dobro opredeljene cilje in natančno načrtovanje, na splošno pa je izvedba pouka organizacijsko zahtevnejša. Organizacija mora vključevati tudi samostojno delo, vendar pa je treba biti pozoren na učenčevo starost in njegovo predhodno znanje. Predhodne izkušnje učencev so za medpredmetno povezovanje učnih vsebin nujno potrebne, kajti v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je izkustveno učenje bistvenega pomena.

Vendar pa je povezovanje učnih predmetov pogosto spontano. To se vidi predvsem v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Nekateri cilji sodobne šole že sami po sebi terjajo usklajeno učiteljevo načrtovanje različnih predmetov ali področij:

- doseči večjo stopnjo povezanosti med discipliniranimi znanji (s povezovanjem med predmeti, z uveljavljanjem učno-ciljnega in procesno-razvojnega pristopa, s timskim delom ...),
- preprečiti preobremenjenost učencev (z ustrezno organizacijo pedagoškega procesa, s spoznavanjem in upoštevanjem dela, ki ga učenci opravljajo v šoli in doma v okviru vseh predmetov in področij ...),
- pripraviti učence za kakovostno življenje in na vseživljenjsko izobraževanje (z razvijanjem sposobnosti za sodelovanje z drugimi, z navajanjem na samostojno učenje, z oblikovanjem delovnih navad ...),
- povečati kakovost in trajnost pridobljenega znanja (z razvijanjem različnih strategij mišljenja, z upoštevanjem predhodnega znanja učencev, s povezovanjem znanja, z učenjem za učenje ...),

- jasnost ciljev, ki jih želimo doseči z medpredmetnim povezovanjem,
- poznavanje procesa aktivnega izgrajevanja znanja s povezovanjem obstoječega znanja,
- učiteljeva spremenjena vloga ne samo v razredu, ampak tudi v strokovnem in profesionalnem odnosu do učiteljev drugih predmetov in področij,
- procesno-ciljna in vsebinska opredelitev tematskih sklopov v letni pripravi z jasno opredeljenimi dejavnostmi, ki jih načrtujemo za doseganje ciljev tematskega sklopa, splošnih ciljev predmeta in ciljev sodobne šole,
- predstavitev ciljev posameznih tematskih sklopov in načrtovanih dejavnosti učencev za njihovo doseganje,
- spremljanje in vrednotenje medpredmetnega načrtovanja,
- čas za premislek o temeljnih vprašanjih (Zavod RS za šolstvo).

V tem primeru ustrezna organiziranost pedagoškega dela, seveda z upoštevanjem učenčevega dela doma in v šoli, lahko prepreči preobremenjenost učencev, hkrati pa povečuje kakovost in trajnost pridobljenega znanja.

Medpredmetne povezave so didaktični pristop, ki otroke pripravi na učenje skozi vse življenje. Pomenijo povezovanje različnih predmetov na horizontalni ravni in povezave posameznega predmeta z različnimi medpredmetnimi področji. Medpredmetne povezave v učnem procesu na prvo mesto postavljajo učenca. »Je že tako, da je otrok radovedno bitje, ki mu nova spoznanja, izkušnje in odgovori odpirajo vedno nova vprašanja, dileme, dvome in prav to je tista naravna pot, po kateri se prepletajo razvoj in učenje, spontanost in vodenost, mišljenje in čustva, informiranost in ustvarjalnost (Simsija, Strazberger, 2008, str. 521).

Kralj (1992) je pred dvajsetimi leti zapisal, da je medpredmetno povezan pouk v našem prostoru ena od inovacij, ki želi novejša spoznanja o učenju aplicirati v učinkovitejše pedagoško delo.

2.2 Opredelitev pojmov

Integrirani pouk

Pred dvema desetletjema se je po tujih zgledih v nekaterih slovenskih šolah na razredni stopnji pojavila ideja o integriranem pouku, ki je med seboj združeval različne predmete in

njihove vsebine. V izvedbi pouka je prihajalo do tega, da so bili cilji nenatančno določeni, učitelji so dajali večji poudarek samo določenim vsebinam, največkrat glede na usmeritev posameznega učitelja. Prepletenost je postala nestrukturirana, vključevala je »malo vsakega« (Jacobs, 1989), zato se je slovenska šola ob svoji prenovi odrekla integriranemu pouku kot sistemski rešitvi, izraz integracija pa je bil s šolsko prenovo definiran kot »varstvo, vzgoja in izobraževanje razvojno drugačnih otrok ter otrok s posebnimi potrebami in njihovo vključevanje v sistem edukacije« (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju, 1995:23).

Šolska prenova pa poudarja medpredmetne in medpodročne povezave kot pomembnejšo kakovostno prvino pouka.

Integracija in korelacija

Pojma integracija in korelacija pa se v literaturi pojavljata kot sorodna izraza za medpredmetno povezovanje.

Slovar slovenskega knjižnega jezika (2000) integracijo opredeljuje kot »povezovanje posameznih enot, delov v večjo celoto, združevanje«. Pojem integracija se veliko omenja s strani teoretikov, kot so Kralj (1992), Kuščer (2000), Bergant in drugi. Slovar slovenskega knjižnega jezika pa korelacijo definira kot »medsebojno odvisnost, soodvisnost.« Izraz korelacija omenjajo mnogi teoretiki, kot so Poljak, Blažič, Ivanuš Grmek, Kramar (1991) in Strmčnik (1998).

Medpredmetno povezan pouk

Vedno bolj se uporablja besedna zveza medpredmetna povezanost oz. medpredmetno povezan pouk.

Sodobni koncept vzgoje in izobraževanja v Sloveniji za 21. stoletje uvršča načelo medpredmetne povezanosti kot zahtevo po vsebinskem, organizacijskem in funkcionalnem povezovanju vzgoje in izobraževanja z ostalimi družbenimi členi (znanost, kultura ...) in kot načelo notranje organizacije ter delovanja vzgojno-izobraževalnega sistema (Sicherl Kafol, 1995, str. 74; povz. po Žibert, 2007, str. 27).

Vladimir Milekšič medpredmetno povezan pouk definira kot »pouk, pri katerem se isti tematski sklop obravnava »istočasno« v vseh dimenzijah otrokovega spoznavanja in izražanja sveta oziroma v kombinaciji teh dimenzij. Izhodišče načrtovanja in izvajanja integriranega pouka je struktura in proces otrokovega spoznavanja ter izražanja sveta, in ne predmetno področje. Primarna funkcija integriranega pouka je znanje, razumevanje in uporaba jezikov

(slovenski jezik, matematični jezik, likovni jezik, glasbeni jezik) oziroma funkcionalna raba jezikov. To pomeni, da je v nižjih razredih osnovne šole okolje (tematski sklopi) sredstvo za obvladovanje jezikov, v višjih razredih pa jeziki postanejo sredstvo za spoznavanje okolja (naravoslovja, družboslovja, umetnosti) (Milekšič, 1992, str. 65).«

Klavdija Kuščer o medpredmetno povezanem pouku pravi, da »/.../ zaradi različnih predhodnih izkušenj nekateri v integriranem pouku vidijo res le medpredmetno združevanje vsebin, drugi zgolj poudarek na didaktični igri, tretji pa le »brisanje« predmetov in odpravo šolskega zvonca. Integrirani pouk pa je zagotovo nekaj več, saj vsakega drugačnega dela v razredu ne moremo opredeliti z integriranim poukom. /.../ Ta didaktični pristop upošteva učenčevo predznanje, stališča, pričakovanja, čustva in socialno komponento. /.../ Integrirani pouk uresničuje načelo celovitosti učnega procesa, povezuje učenje z življenjem ob spodbujanju izkušenskega učenja pri učencih, priznava otrokovo individualnost z upoštevanjem njegovih potreb, interesov, zmogljivosti in drugih posebnosti, spodbuja otrokovo miselno in ustvarjalno aktivnost, spodbuja sodelovanje in medsebojno spoštovanje. Poleg tega ustvarja sproščeno ozračje s poudarkom na učinkoviti spodbudi, ukinja togo organiziranost učnega procesa z odpravo 45-minutnih učnih ur, s prožnim izmenjavanjem različnih oblik učnega dela, od frontalnega, skupinskega do individualnega, in s prožno izbiro učnih vsebin glede na vzgojno-izobraževalne cilje ter obstoječe pogoje. (Kuščer, 2000, str. 7).«

Navaja bistvene značilnosti medpredmetno povezanega pouka:

- Primeren je za učence prvega triletja.
- Učni cilji in vsebine so razdeljeni na tematske sklope, ki se izvajajo vse šolsko leto.
- Učitelj načrtuje cilje po tematskih sklopih, učenci pa izvajajo program ob učiteljevem usmerjanju in pomoči.
- Učni proces se izvaja v etapah od motivacije, uvajanja, utrjevanja, ocenjevanja do vrednotenja.
- V veliki meri je vključena didaktična igra.
- Cilj je, da so učenci čim bolj samostojni, vedoželjni, ustvarjalni, delovni in da delujejo kot pozitivno naravnana skupina.
- Umetnostnih besedil in ciljev, kjer je poudarek na doživljanju, ne odrejamo kognitivnemu področju oziroma tematskemu sklopu (Kuščer, 2000, str. 8).

Medpredmetno povezovanje temelji na idejah konstruktivizma Piageta, Deweyja, Brunerja in drugih, ki so učenje z razumevanjem ali smiselno učenje povezali z razumevanjem pojmov in njihovim povezovanjem v strukture znanja. Zato je učenje z medpredmetnim povezovanjem nasprotje učenju na pamet posameznih izoliranih vsebin. Medpredmetno povezovanje posnema različne življenjske situacije, kar za učence pomeni dober zgled in močan motiv za učenje (Krnal, Hodnik Čadež, Potočnik, Medved-Udovič, 2008, str. 6).

Celostni pouk

Martin Kramar je mnenja, da »celotno življenje in delo učencev v šoli poteka kot logična življenjska celota (Kramar, 1991, str. 127).«

Prav zato je medpredmetno povezan pouk poimenoval celostni pouk. S sintagmo integrirani pouk je do zdaj označena vrsta didaktičnih inovacij, ki jih učitelji izvajajo v nižjih razredih in imajo določene skupne značilnosti. Ta sintagma pa dejansko označuje določene pedagoške in didaktične značilnosti šole kot celote in ne le didaktično značilnost vzgojno-izobraževalnega procesa. Naziv celostni pouk je za omenjene inovacije in značilnosti izobraževalnega procesa strokovno ustrežnejši. Celostni pouk je tudi didaktični koncept in ne didaktični sistem ali model pouka. V nižjih razredih osnovne šole je poudarek v izhodišču iz celote in postopnem prehajanju k izhodišču iz delov. Prav zato se učencem predmetno in urno časovno deljen pouk v nižjih razredih ne prilega, ampak mora biti celosten (Kramar, 1991).

Dodal je temeljne zahteve celostnega pouka:

- Pri koncipiranju pouka je treba upoštevati značilnosti otrok.
- Pouk naj izhaja iz celote zunanjega sveta – družbe in narave ter naj nato prehaja k posameznostim.
- Vsebina pouka mora biti izpeljana iz učenčevega življenjskega (domačega) okolja in naj se z njim tesno povezuje.
- V pouku naj učenci spoznavajo in usvajajo znanje predvsem z doživljanjem in na osnovi lastnih izkušenj.
- Organizacija, proces in dinamika pouka naj se ravna po učenčevih psiholoških značilnostih (Kramar, 1991, str. 128).

Opreديلil je tudi značilnosti celostnega pouka in v ospredje postavil naslednje:

- Ciljna usmerjenost v razvoj učenčevih razvojnih potencialov, posebej v razvoj intelektualnih spoznavnih sposobnosti, in s tem povezano usvajanje temeljnega funkcionalnega znanja.
- Znanje, ki ga učenci usvajajo, je prvenstveno sredstvo njihovega celovitega razvoja, je sredstvo za doseganje cilja, ne pa cilj sam po sebi.
- Pomemben je poudarek na organizaciji socializacijskih procesov, s katerimi se učenci na neprisiljen, njim ustrezen življenjski način vključujejo v širše socialne skupine (Kramar, 1991, str. 128).

2.2.1 Utemeljitev tujih avtorjev

V Angliji se pojavljata predvsem izraza cross-curriculum approaches (medkurikularni pristopi) in pa cross-curriculum objectives and issues (medkurikularni predmeti in teme). V ameriškem izobraževalnem sistemu pa zasledimo izraza integrated curriculum (integrirani kurikulum) in pa interdisciplinary curriculum (interdisciplinarni kurikulum).

V strokovni literaturi (Georgescu, 2000, Lake 2002, Kovač s sod., 2003) zasledimo strokovne izraze:

- cross-curriculum approaches (medkurikularni pristop),
- cross-disciplinary approaches (meddisciplinarni pristop),
- cross-curriculum objectives and issues (medkurikularni predmeti in teme),
- integrated curriculum (dopolnjevalni kurikulum),
- interdisciplinary teaching (interdisciplinarno učenje),
- interdisciplinary curriculum (interdisciplinarni kurikulum),
- thematic teaching (tematsko učenje),
- synergic teaching (učenje v skupinah),
- skills across the curriculum (medkurikularne veščine) ...

Shoemaker (1989,v: Lake, 2002, povz. po Kovač in Starc, 2002) medpredmetne povezave definira kot izobraževanje, ki je organizirano po načinu zbliževanja vsebin in združuje različne poglede kurikuluma v pomensko zvezo, da bi se tako lahko osredotočilo na široko področje učenja. Učenje in poučevanje obravnava na celovit način.

Palmer (1991, v: Lake, 2002, povz. po Kovač in Starc, 2002) govori o obstoju različnih ravni povezovanja. Le-te opisuje kot naslednje dejavnosti:

- Razvijanje medkurikularnih ciljev znotraj veljavnega kurikulumu.
- Razvijanje vzorčnih učnih ur, ki vsebujejo medpredmetne aktivnosti in ugotovitve.
- Razvijanje obogatitvenih in izboljševalnih aktivnosti z osredotočanjem na medpredmetne povezave.
- Razvijanje aktivnosti, ki so po svoji naravi medpredmetne.
- Vključevanje vzorčnih načrtov in kurikularnih usmeritev.

Dresslova definicija (1958, v: Lake, 2002, povz. po Kovač in Starc, 2002) razlaga, da učenci z medpredmetnim poučevanjem poleg celostnega pregleda znanja dobijo še spodbudo, da lahko zaznavajo nove odnose in sami razvijajo modele, sisteme in razne strukture, ne da se jih zgolj naučijo.

Razlaga Everetta (1991, v: Lake, 2002, povz. po Kovač in Starc, 2002) pravi, da je pomembnost medpredmetnih povezav v tem, ker več šolskih predmetov povežejo v aktivni projekt in ga s tem približajo situacijam, s katerimi se srečujejo učenci.

Fogarty (1991, v: Lake, 2002) v povezovanju med predmeti opisuje deset stopenj:

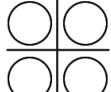
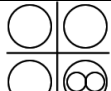

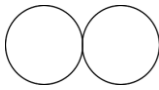

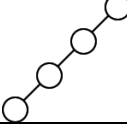
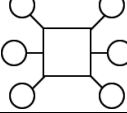
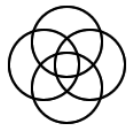
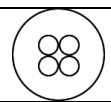
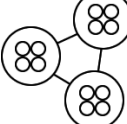
1.	Fragmentirana stopnja		Različne discipline so ločene, meje med njimi so jasne, a povezave med njimi za učence niso vidne, zaradi česar ni veliko učnega prenosa (transferja).
2.	Povezana stopnja		Teme so povezane znotraj disciplin, prav tako tudi osnovni koncepti, vendar pa to ne velja za različne discipline, zaradi česar vsebine ostajajo znotraj posamezne discipline.
3.	Vpletena stopnja		Socialne in miselne sposobnosti so osredotočene znotraj predmeta in pozornost posvečajo več področjem naenkrat, kar olajšuje učenje, na drugi strani pa lahko pri učencih pride tudi do zmedenosti in nerazumevanja bistva aktivnosti.
4.	Zaporedna stopnja		Sorodnosti poučujemo skupaj, čeprav so predmeti ločeni, kar olajšuje prenos (transfer) znanja, vendar pa s tem učitelji izgubijo tudi nekaj svoje avtonomnosti.
5.	Deljena stopnja		Dve disciplini sta osredotočeni na koncepte, ki so obema skupni, kar zahteva timsko delo dveh učiteljev, to pa pomeni olajšano izmenjavo izkušenj.
6.	Prepletena stopnja		Uporablja temo kot osnovo za poučevanje v več disciplinah, kar učencem olajšuje zaznavo povezav med idejami, vendar to zahteva pazljivo izbiro smiselnih tem.
7.	Nizana stopnja		Miselne, socialne in učne sposobnosti so nanizane v različnih disciplinah, pri čemer se učenci učijo o učenju: s tem je olajšan bodoči prenos (transfer) znanja, vendar pa ostanejo discipline pri tem ločene.
8.	Povezana (integrirana) stopnja		V vsebinah, ki prekrivajo več disciplin, iščemo skupne sposobnosti, koncepte in vedenja, kar pri učencih spodbuja opazovanje medsebojnih povezav in odnosov; to deluje zelo motivirajoče, zahteva pa veliko natančnega skupnega načrtovanja več učiteljev.
9.	Poglobljena stopnja		Učenec se uči s perspektive enega področja, kar pri njem avtomatično povzroča povezovanje, vendar pa mu lahko močno zoži zorni kot.
10.	Mrežna stopnja		Učenec usmerja povezovalne procese z izborom mreže strokovnjakov in virov; pomeni visoko aktivnost učencev, ki jih spodbujajo nove informacije, sposobnosti in koncepti, na drugi strani pa skriva nevarnost popolne neučinkovitosti.

Tabela 1: 10 stopenj v povezovanju med predmeti

Različne definicije in obrazložitve vključujejo (Lake, 2002; v: Kovač s sod., 2003):

- Povezovanje predmetov ali področij.
- Poudarek je na projektnem delu.
- Vire, ki ne vključujejo le učbenikov.
- Povezave med koncepti.
- Tematske vsebinske sklope kot organizacijski princip.
- Prilagojen urnik.
- Prilagojeno razvrščanje učencev v skupine.

2.2.2 Zakaj medpredmetno povezovanje?

»Medpredmetno povezovanje je nastalo zaradi težnje po doseganju večje kakovosti pouka in prilagajanja načinov poučevanja sodobnim spoznanjem o naravi učenja, upoštevajoč učenčevo celostno spoznavanje učne stvarnosti (Žibert, 2007, str 28).«

»Pobude za te inovacije izhajajo iz spoznanj, da je šola v začetnem obdobju, to je v nižjih razredih, pogosto preveč tuja oziroma se premalo prilega razvojnim in drugim značilnostim učencev. Tako se v uvajanju sprememb in novosti v šolo ter pouk prepletajo težnje po razvoju in oblikovanju učenca bližnje in bolj prijazne šole. Delo in odnosi v takšni šoli naj bi v večji meri temeljili na poznavanju, razumevanju in zlasti upoštevanju značilnosti učencev in njihovega domačega okolja (Kramar, 1991, str. 126).«

»Težišče prizadevanj učiteljev je na spreminjanju samega pouka, kar po svoje kaže že sama oznaka integrirani pouk, vendar ima pojav dva okvira, česar ne smemo zanemariti. V širšem smislu gre za koncept šole in prizadevanja za razvoj drugače koncipirane šole kot celote. V ta okvir je zajet drugi, ožji, ki zajema le izobraževalno-vzgojni proces oziroma pouk v ožjem smislu. Uspeh inovacij, zlasti tistih, ki imajo konceptualni značaj v neposrednem izobraževalno-vzgojnem procesu, je v mnogih primerih odvisen od širših in splošnih značilnosti ter razmer v šoli kot celoti (Kramar, 1991, str 126).«

Učenje, ki presega okvirje posameznega učnega predmeta, omogoča povezovanje in združevanje različnih učnih ciljev v smiselno celoto. Tovrstno celostno (holistično) učenje ne zagotavlja le povezave in poenotenja znanja, temveč učence globoko motivira k drugačnemu zaznavanju in ustvarjalnemu povezovanju vsebin ter oblikovanju novih – drugačnih miselnih modelov in struktur (Krnj, Hodnik Čadež, Potočnik, Medved-Udovič, 2008, str. 7).

Avtorji učbeniškega kompleta Mlinček v predstavitveni zgibanki kompleta navajajo:

»V prvih letih življenja se otrok veliko nauči. Prirojenemu in refleksnemu ravnanju dodaja izkušnje in vedenje, ki mu jih posreduje družina. Ne starši ne otrok se pri tem ne sprašujejo, kdaj se uči štetja, kdaj jezika, kdaj se nauči, denimo, da ni lepo, če prodajalki pokaže jezik (Krnj, Hodnik Čadež in Kokalj, 2010).«

Govorijo tudi o prednostih medpredmetnega povezovanja za učence in tudi za učitelje.

Prednosti za učence:

- celostno dojetje sveta,
- izkušnjsko učenje,
- prenašanje usvojenega znanja in procesov na druga področja,
- problemske situacije,
- individualizacija in diferenciacija pouka.

Prednosti za učitelje:

- manjši obseg, saj se vsebine in cilji v učnih načrtih za slovenščino, matematiko in spoznavanje okolja prekrivajo,
- zaradi zmanjšane obsega vsebin ostaja več časa za utrjevanje snovi,
- poenotenje strokovne in didaktične terminologije,
- prenos znanja in veščin med predmeti,
- enostavnejše načrtovanje učnega procesa (Krnul, Hodnik Čadež in Kokalj, 2010).

2.2.3 Kdaj in kako uporabiti medpredmetne in medpodročne povezave?

V razredu povezujemo, ko želimo doseči cilje različnih predmetov in področij. Povezujemo pri vsebinah, kjer želimo doseči poglobljeno razumevanje določenih pojavov, kritično razmišljanje o njih, motivaciji za različne dejavnosti in utrjevanju znanja. S povezovanjem spodbujamo ustvarjalnost otrok, saj tako sami iščejo ustrezne rešitve, sami poskušajo najti ustrezno gradivo.

Učitelj ne izhaja iz predmetnika, marveč se opira na vsebine kot celoto, iz katere izpelje določene izobraževalne in vzgojne učinke. Pri iskanju in izbiri vsebin je treba izhajati iz globalnih ciljev (Kramar, 1991).

Kovač, Jurak, Starc (2004) kot pogoje za uspešno medpredmetno povezovanje izpostavljajo:

1. Sam učitelj mora natančno vedeti, katere cilje posameznega predmeta želi doseči.
2. Učitelj mora poznati cilje in vsebine različnih predmetov v predmetniku.
3. Potrebno je skupno sodelovanje različnih učiteljev.
4. Izbira vsebin, posredovanja znanja in organizacija pouka je prilagojena znanju otrok.
5. Medpredmetne povezave morajo biti skrbno načrtovane. Vključujejo naj samostojno delo učencev.
6. Učitelj po končanem pouku analizira uresničitev ciljev.

Povezave lahko uporabljamo v različnih stopnjah učnega procesa. Planinšec (2000) navaja, da se lahko proces učenja v sklopu določenega predmeta spodbudi in postane učinkovitejši, če vključujemo vsebine drugega predmeta, in to predvsem v fazah izpopolnjevanja, utrjevanja ter uporabe znanja.

2.2.4 Integrativni kurikulum

»Če želimo medpredmetne povezave izvajati ustrezno, je treba samo izvajanje načrtovati že pred začetkom šolskega leta. Še posebej to velja za medpredmetne povezave, ki naj bi dale trajnejše, bolj poglobljeno znanje in jih po navadi tudi izvajamo dlje časa (Štemberger, 2008, str. 94).

V posodabljanju učnih načrtov posameznih predmetov ni dovolj, da jih usmerjajo skupna izhodišča, treba je tudi jasno doreči medsebojne odnose in interakcije med posameznimi predmeti in predmetnimi področji znotraj kurikulumu. Odločiti se je treba za cilje, vsebine, oblike in načine povezovanja. Interdisciplinarnost pa je temeljno načelo integriranja (Pavlič Škerjanc, 2010).

V tradicionalnem pristopu razumevanje in znanje ostajata minimalno povezana tako znotraj predmetov (veščine odnosi, vrednote) kot tudi med predmeti. Zaradi izoliranega poučevanja ločenih predmetov so učne poti linearne (ravne, premočrtne) in divergentne (odmične, raznosmerne) (Pavlič Škerjanec, 2010).

Obogateni tradicionalni kurikulum temelji na tematskem pristopu k povezovanju predmetov. Razumevanje in znanje sta še vedno minimalno povezana tako znotraj kot med predmeti. Poučevanje je še vedno pretežno izolirano, učne poti ostajajo linearne, vendar se zaradi sodelovanja učiteljev različnih predmetov pri izvajanju učnega procesa stečejo v isti točki (Pavlič Škerjanec, 2010).

Integrativni kurikulum temelji na konceptualnem pristopu k povezovanju znotraj in med predmeti, v katerem učni proces osmišlja in usmerja skupni problem. Razumevanje znanja je povezano znotraj in med predmeti. Učenje in poučevanje sta sodelovalna in potekata po krožnih in vijačnih konvergentnih učnih poteh (Pavlič, Škerjanec, 2010).

2.2.5 Vertikalne in horizontalne povezave učnih predmetov

Vertikalna povezava, ki je stvar predmetnika in učnih načrtov, usklajuje ter povezuje učne predmete iz razreda v razred, da zavaruje njihovo kontinuiteto od začetka do konca nekega šolanja (Blažič, Ivanuš Grmek, Kramar in Strmčnik, 2003, str. 233).

Horizontalne povezave so stvar učiteljev in so omejene na določen razred, pa naj gre za povezave med učnimi vsebinami v okviru enega učnega predmeta, še več pa je problemov pri povezovanju sorodnih učnih predmetov, ki se bolj ali manj prekrivajo, podvajajo in križajo, ali pa pri medpredmetnih oziroma interdisciplinarnih vsebinah (Blažič, Ivanuš Grmek, Kramar in Strmčnik, 2003, str. 233).

2.3 Povezanosti predmetov v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju

Med prebiranjem literature in učnih načrtov sem ugotovila, da ima prav predmet spoznavanje okolja največ možnosti za medpredmetno povezovanje.

V posodobljenem učnem načrtu za spoznavanje okolja sem zasledila:

»Povezovanje učnih predmetov v prvem triletju ni le zaželeno, temveč pogosto povsem naravno in spontano. /.../ Učni predmet spoznavanje okolja nudi za povezovanje potrebni vsebinski okvir, v katerega se povezujejo zlasti vsebine slovenskega jezika in matematike, pri nekaterih vsebinah pa tudi likovne in glasbene vzgoje. Povezovanje spoznavanja okolja s slovenskim jezikom je neizbežno, saj se celo cilji obeh predmetov večkrat prepletajo in

dopolnjujejo. Pogosto je zato pri pouku spoznavanja okolja treba še zavestno povezati cilje obeh predmetov, tako da bo pouk učinkovitejši, zanimivejši in kratkočasnejši. Vsa opazovanja in pozneje opisovanja, iskanja lastnosti, razpravljanje in utemeljevanje pri spoznavanju okolja vodijo tudi k razvoju jezika, opismenjevanja in širjenja besednega zaklada (Kolar, Krnel, in Velkavrh, 2008, str. 20)«.

Podobno je naravno povezovanje naravoslovnih vsebin in kartografije z matematiko. Spoznavni postopki, kot so razvrščanje, urejanje, prirejanje pa tudi ravnanje s podatki, so skupni obema predmetoma. Tudi tu lahko spoznavanje okolja nudi potreben tematski okvir, ki osmisli tako učenje naravoslovja kot matematike (Kolar, Krnel, in Velkavrh, 2008, str. 20).

2.4 Večpredmetni učbeniki

Večpredmetni učbeniki pri nas niso ničesar novega. Že pred časom so obstajali povezovalni delovni učbeniki, ki so med seboj povezovali posamezne učne predmete. Vendar pa so bili odzivi nanje različni.

Leta 1995 je nastal učbeniški komplet Tako lahko. V vsakem učbeniku so bili povezani trije predmeti. Učbeniški komplet je bil napisan za prvi in drugi razred. Vsebinski okvir je bil učni predmet spoznavanje okolja. Vsak učbenik je imel naslov po letnem času. Prvi je bil Jesen, drugi Zima, tretji Pomlad in zadnji Poletje.

Novi učbeniški komplet Mlinček je izšel leta 2010. Medpredmetna povezanost je bila še bolj izpopolnjena. Izšel je za prvi razred. Tudi tukaj je bil vsebinski okvir predmet spoznavanje okolja.

Avtorji učbeniškega kompleta pravijo: »Spoznavanje okolja s svojo raznovrstno vsebino, ki obsega naravoslovje in družboslovje, ponuja dovolj vsebin, ki jih lahko smiselno povežemo tako z matematiko kot s slovenščino. Povezovanje poteka na več ravneh, pogosto je konceptualno, kar pomeni, da se v nalogi ali predlagani dejavnosti v učbeniku združijo isti pojmi ali vsebine, ki jih določajo učni cilji različnih predmetov (Krnel, Hodnik Čadež, Potočnik in Medved-Udovič, 2008, str. 8).«

Medpredmetni učbeniški komplet Lili in Bine je bil predstavljen konec leta 2010. Učbeniški komplet je namenjen učencem v prvem triletnem osnovne šole. Temelji na konceptu medpredmetnega poučevanja in upošteva sodobne smernice, ki se v zadnjih letih uveljavljajo tudi pri nas.

V didaktičnem kompletu so:

- medpredmetni delovni zvezek (v štirih delih),
- trije učbeniki – slovenščina, matematika, spoznavanje okolja,
- berilo,
- e-delovni zvezek, e-učbeniki in e-berilo,
- interaktivni portal – dežela Lilibi na www.lilibi.si,
- priročnik za učitelje,
- avdiozgoščanka za slovenščino (za učitelje),
- letne, tedenske in dnevne priprave na spletu,
- igračka za vsakega otroka.

Sama v večpredmetnih učbenikih vidim veliko prednost, tako za učence kot tudi za učitelje. Medpredmetni učbeniki učencem omogočajo celostno dojemanje sveta, saj so vsebine združene v neko celoto. Omogočajo jim tudi prenašanje znanja na druga področja in predmete ter dajejo večje možnosti diferenciacije in individualizacije. Učiteljem pa omogočajo manjši obseg ciljev, saj se tako cilji kot tudi vsebine prekrivajo. Tako ima učitelj več časa za utrjevanje snovi in več možnosti prenosa znanja med predmeti.

2.5 Medpredmetno povezovanje predmeta spoznavanje okolja

Marija Heberle Perat (1993, str. 539) je zapisala, da je predmet spoznavanje okolja le vezivo in ne gradnik v odvisnostih z ostalimi učnimi predmeti.

Temu nasprotujeta Skribe-Dimec in Umek v članku Integrirani pouk ali enolončnica? Obe sta zagovornici tematskega načrtovanja, vendar z jasnimi cilji strokovnih področij. »Cilji enega strokovnega področja ne morejo nadomestiti drugega, prej bi lahko rekli, da jih celo zameglijo. Problem se pojavi pri prenosu teoretičnih modelov v prakso. Integrirani pouk je v praksi prepogosto površinski, poenostavljen in izgublja temeljne cilje posameznih predmetov. Že Saksida je leta 1993 v Šolskih razgledih in Sodobni pedagogiki dejal, da naj umetnostna

besedila ne bodo v službi spoznavanja narave in družbe, tako tudi mnogih ciljev spoznavanja narave in družbe ne moremo uresničevati preko drugih predmetov. Opismenjevanje otrok brez ciljev spoznavanja okolja bi bilo okrnjeno. Kakor slovenisti ne vključujejo v prva berila poljudnoznanstvenih besedil, tako tudi likovniki nimajo med svojimi cilji risanja predmetov in pojavov tega, da bi otroci s sliko zabeležili čim več podrobnosti. Oboje pa je pomembno pri spoznavanju okolja. Pri glasbenem, likovnem in književnem pouku je poudarek na doživljanju in domišljijem izražanju otrok. Tudi pri naravoslovju in družboslovju izhajamo iz doživljanja otrok, vendar pa je eden pomembnih ciljev ravno razmejevanje otrokove domišljije od resničnosti (Skribe-Dimec in Umek, 1994, str. 60).«

2.6 Predmet spoznavanje okolja

Povezovanje predmeta spoznavanje okolja sem raziskala tako, da sem izpisala cilje posameznih predmetov in jih primerjala s cilji spoznavanja okolja. Povezovanje ciljev sem predstavila v razpredelnici, kjer sem povezave ustrezno označila, sam cilj pa sem zapisala in označila pod razpredelnico.

V tabelo sem poleg cilja spoznavanja okolja zapisala sorodni cilj pri drugem predmetu, če pa je že sam cilj spoznavanja okolja povezan z ustreznim drugim predmetom, sem ga označila in zapisala, da je medpredmetno povezan pri drugem predmetu. Spoznavanje okolja se dobro povezuje predvsem z matematiko in slovenščino. Povezave najdemo tudi pri likovni, glasbeni ter športni vzgoji, vendar niso tako očitne. Pri slovenščini sem si zaradi preglednosti pomagala z operativnimi cilji, pri likovni in glasbeni vzgoji pa s splošnimi cilji predmeta.

Ugotovila sem, da nekateri cilji spoznavanja okolja, ki so medpredmetno uporabni pri drugem predmetu, niso predstavljeni v drugem učnem načrtu. Pri spoznavanju okolja je cilj uporaba denarja in vedenje, da denar dobimo v zameno za neko delo, vendar pa tega cilja ni v učnem načrtu matematike, seveda pa najdemo v učnem načrtu matematike sorodne cilje.

1. tematski sklop: **KDO SMO IN KAJ DELAMO**

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Doživljajo in spoznavajo pomen znanja za kakovost življenja.	MP	MP, S1–S4	MP	MP	MP
Vedo, da se največ lahko naučijo v šoli (prek lastne dejavnosti, iz knjig, medijev).	MP	MP, S1–S4	MP	MP	MP
Spoznajo, da je za uspešno učenje nujno pravilno razporediti čas.	MP	MP, S1–S4	MP	MP	MP
Spoznajo pomen znanja za razvoj človeštva.	MP	MP, S1–S4	MP	MP	MP
Spoznajo, da moramo ljudje v svojem življenju nekatere dejavnosti nujno početi.		S1–S4	L2, L3	Š3	G1 –G2
Znajo razlikovati med delom kot nujno dejavnostjo in prostočasno aktivnostjo.		S1–S4	L2, L3	Š2	G1 –G2
Vedo, kaj je poklic in kaj hobi.		S1–S4	L2, L3	Š2	G1 –G2
Vedo, kaj delajo oz. katere poklice opravljajo njihovi starši, sorodniki in družinski prijatelji.		S1–S4	L1	Š3	G1 –G2
Vedo, da ljudje proizvajajo dobrine, ki so potrebne za življenje.		S1–S4	L2, L3	Š2	G1 –G2
Vedo, da ob proizvodnji nastajajo odpadki, zavedajo se pomembnosti skrbi za okolje.		S5	L2, L3	Š1	G1 –G2
Spoznajo nekatere pasti porabništva.	MP	S1–S4	L2, L3	Š1	G1 –G2
Spoznajo pomen denarja.	MP	S5	L2, L3	Š2	G1 –G2
Vedo, da denar dobimo v zameno za opravljeno delo.	MP	S1	L2, L3	Š3	G1 –G2
Razlikujejo med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci).	MP	S1	L2, L3	Š3	G1 –G2
Spoznajo denar nekaterih sosednjih držav.	MP	S6	L2, L3	Š3	G1 –G2

Tabela 2: Tematski sklop: Kdo smo in kaj delamo

*MP: Cilj je medpredmetno povezan z drugim učnim predmetom.

*S1: Znajo predstaviti in opisati osebo, njeno življenje in delo, prostor, v katerem deluje.

*S2: Znajo opisati svoj »delovni teden« in teden svojih staršev.

*S3: Znajo opisati pot v šolo, pot h krožku in določijo stopnjo nevarnosti posameznih delov.

*S4: Pripovedujejo o svojih načrtih.

*S5: Seznanjajo se z zapisanimi besedili

*S6: Z učiteljem in med seboj se pogovarjajo o svojem jezikovnem okolju

*Š1: Poznajo pomen in načine varovanja okolja.

*Š2: Poznajo različnost v kakovosti gibanja

*Š3: Znajo razvijati samozavest, odločnost, borbenost in vztrajnost

*L1: Znajo mešati barve po predstavljenih postopkih.

*L2: Razvijajo opazovanje, predstavljalnost, likovno mišljenje, likovni spomin in domišljijo.

*L3: Seznanjajo se z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom.

*G1: Poznajo odgovornost in smisel za sodelovanje pri skupnem muziciranju.

*G2: Poznajo glasbene poklice.

Z oznako MP sem označila tiste cilje, ki se spontano povezujejo z ostalimi predmeti (doživljajo in spoznavajo pomen znanja za kakovost življenja, vedo, da se največ lahko naučijo v šoli, spoznajo, da je za uspešno učenje nujno pravilno razporediti čas, spoznavajo pojem znanja za razvoj človeštva). Cilj likovne vzgoje ni neposredno povezan s ciljem pri spoznavanju okolja, vendar sem povezavo vseeno zapisala, saj sem znanje mešanja barv preverjala v projektnem tednu Poklici in ustanove. Pri tematskem sklopu Kdo smo in kaj delamo se je pokazalo, da se medpredmetno najbolj povezujejo cilji slovenskega jezika.

2. tematski sklop: JAZ IN TI, VI IN MI

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Spoznajo nujnost sodelovanja in medsebojne strpnosti med ljudmi.	M1	S1–S2	L1, L2	Š1–Š4	G1
Vedo, da vsak človek živi v določeni skupnosti in da nihče ne more živeti sam.	M1	S1–S2	L1, L2	Š1–Š4	G1
Vedo, da je dobro, če si ljudje med seboj pomagajo.	M1	S1–S2	L1, L2	Š1–Š4	G1
Razumejo, kaj je solidarnost.		S3	L1, L2	Š1–Š4	G1

Tabela 3: Tematski sklop: Jaz in ti, vi in mi

*Š1: Poznajo pravila iger in spoštujejo športno obnašanje pri igri.

*Š2: Poznajo pomen in možnosti sodelovanja v skupini.

*Š3: Poznajo ustrezna vadbena oblačila in obutev ter vedo, da se je treba pred vadbo ogreti.

*Š4: Poznajo pomen varnega gibanja pri vadbi v športni dvorani, na igrišču, v vodi, na izletih ter na snegu.

*M1: Znajo pravilno uporabljati izraz večji, manjši, daljši, krajši, prej, potem.

*S1: Vedo, kdaj in kako se komu zahvali.

*S2: Vedo, kdaj se komu opraviči.

*S3: V igri vlog vadijo pogovarjanje z različnimi sogovorci; pri tem upoštevajo temeljna načela dialoškega sporazumevanja.

*G1: Spoznajo pomen glasbenih vrednot za slovensko samobitnost

*L1: Razvijajo opazovanje, predstavljalnost, likovno mišljenje, likovni spomin in domišljijo.

*L2: Seznanjajo se z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom.

Tematski sklop Jaz in ti, vi in mi se dobro povezuje z vsemi učnimi predmeti, najbolj pa s slovenščino. Pri športni vzgoji sem se navezala predvsem na športno obnašanje in sodelovanje v skupini, pri slovenščini pa na igro vlog ter pogovarjanje z različnimi sogovorci.

3. tematski sklop: **KJE ŽIVIMO**

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Spoznajo, da živimo v državi Sloveniji.	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1
Spoznajo, da se Slovenija nahaja v Evropi ter meji na Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1
Vedo, da v Sloveniji živijo Slovenci, ki imajo svoj jezik (slovenski).	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1
Vedo, da v Sloveniji živijo tudi pripadniki drugih narodov (Italijani, Madžari idr.).	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1
Spoznajo, da mnogih stvari, ki jih imamo, nismo naredili ali pridelali v domačem kraju ali celo ne v Sloveniji.	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1
Spoznajo, da smo ljudje, države in celine med seboj povezani in soodvisni.	M1	S1, S2	L1, L2	Š1	G1

Tabela 4: Tematski sklop: Kje živimo

*M1: Preproste podatke znajo predstaviti s preglednico.

*S1: Ob ustreznih dogodkih (prazniki, izleti) znajo sami zapisati podobna besedila s posnemanjem prebranega besedila.

*S2: Z učiteljem in med seboj se pogovarjajo o svojem jezikovnem okolju.

*G1: Poznajo in usvajajo slovensko glasbeno zapuščino.

*Š1: Znajo razvijati kulturni odnos do narave in okolja.

*L1: Razvijajo odnos za likovne stvaritve, nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine.

*L2: Razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah.

Pri tematskem sklopu Kje živimo obstajajo dobre povezave z vsemi učnimi predmeti. Pri glasbeni vzgoji gre za poznavanje slovenske glasbene zapuščine, pri likovni vzgoji je cilj doživljanje lepote v umetninah, pri športni vzgoji pa gre za kulturni odnos do narave in okolja. Z matematiko se cilji povezujejo tako, da lahko vsebine predstavijo s pomočjo preglednice.

4. tematski sklop: **PRAZNUJEMO**

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Širijo spoznanja o različnih praznovanjih.	M1	S1	L1	Š1	G1
Spoznavaajo pestrost različnih praznovanj doma in po svetu (osebna, lokalna, verska, državna, mednarodna).	M1	S1	L1	Š1	G1
Spoznajo, da so nekateri prazniki povezani z bojem za določene pravice.	M1	S1	L1	Š1	G1

Tabela 5: Tematski sklop: Praznujemo

*S1: Ob ustreznih dogodkih (prazniki, izleti) znajo sami zapisati podobna besedila s posnemanjem prebranega besedila.

*G1: Spoznavaajo in usvojijo slovensko glasbeno zapuščino.

*M1: Znajo predstaviti preproste podatke s preglednico.

*Š1: Znajo izražati občutke in razpoloženja z gibanjem ter izvajati gibanja ob glasbeni spremljavi.

*L1: Razvijajo odnos za likovne stvaritve, nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine.

Tematski sklop Praznujemo se v veliki meri povezuje tako s slovenščino kot tudi z glasbeno vzgojo. Pri matematiki lahko zapisane cilje prikažemo s preglednico, pri slovenščini pa lahko tvorijo podobna besedila.

5. tematski sklop: **BILO JE NEKOČ ...**

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Spoznavaajo pomen naše dediščine.	M1	S1	L1, L2	Š1	G1
Spoznavaajo in vrednotijo spremembe v svojem kraju.	M1	S1	L1, L2	Š1	G1
Vedo, da so s krajem povezane nekatere znane osebe.	M1	S1	L1, L2	Š1	G1

Tabela 6: Tematski sklop: Bilo je nekoč

*L1: Razvijajo odnos za likovne stvaritve, nacionalne in splošne človeške likovne kulturne dediščine.

*L2: Razvijajo zmožnost doživljanja lepote v naravi in umetninah.

*G1: Spoznavaajo in usvojijo slovensko glasbeno zapuščino.

*Š1: Znajo izražati občutke in razpoloženja z gibanjem ter izvajati gibanja ob glasbeni spremljavi.

*S1: Prepoznavajo glavne in stranske književne osebe.

*M1: Znjo brati preproste zemljevide (v mreži).

V tematskem sklopu Bilo je nekoč ni direktnih povezav z matematiko, je pa več povezav pri likovni, športni in glasbeni vzgoji ter pri slovenščini.

6. tematski sklop: JAZ IN NARAVA

SPO	MAT	SL O	LVZ	ŠVZ	GVZ
Spoznavajo živa bitja ter okolja, v katerih živijo.	M1	S1, S2	L1 – L3		G1
Dopolnjujejo in oblikujejo predstavo o značilnih okoljih v Sloveniji ter živalih in rastlinah v njih (park, travnik idr.)	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo sebe ter si oblikujejo predstave o tem, kako ljudje živijo, rastejo, se hranijo, premikajo in uporabljajo svoja čutila.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo, kako otrok nastane, se razvija v materi, se rodi, in odkrivajo, kako se razmnožujejo druga živa bitja.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo ponavljajoče se spremembe (vreme, letni časi) in spremembe, ki jih povzroča človek.	M1	S1	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo, kako so živali, rastline in ljudje povezani med seboj ter z neživo naravo.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznajo, da ljudje živijo dlje kot večina drugih živali, toda vsa živa bitja umrejo.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznajo, da se živa bitja po smrti razgradijo.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznajo, da imajo rastline, živali in človek lastnosti, ki jim pomagajo živeti v njihovih okoljih.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznajo, da živa bitja za življenje potrebujejo hrano, vodo in zrak, da morajo izločati ter da potrebujejo okolje, v katerem živijo.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Spoznajo, da potrebujejo rastline za življenje tudi svetlobo in snovi, ki so v prsti ali vodi.	M1	S1, S2	L1 – L3	Š1	G1
Vedo, da hrana telo oskrbuje z energijo in snovmi za rast ter vzdrževanje telesnih delov, neprebavljivi deli hrane pa se izločijo.	M1	S1	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo, kako ljudje vplivajo na naravo in kako lahko prispevajo k varovanju ter ohranjanju naravnega okolja.	M1	S1	L1 – L3	Š1	G1
Spoznavajo najpomembnejše okoljske probleme in načine reševanja nekaterih okoljskih problemov.	M1	S1	L1 – L3	Š1	G1

Tabela 7: Tematski sklop: Jaz in narava

*L1: V naravi znajo naštet primere, ki jih vidijo kot črto.

*L2: Spoznajo vlogo in pomen vizualnih komunikacij v ožjem in širšem okolju.

*L3: Razvijajo zmožnost razumevanja različnih medijev vizualne kulture in zmožnost vrednotenja uporabnih predmetov ter likovne problematike v okolju.

*Š1: Poznajo pomen ritma v življenjskih pojavih in naravi.

- *Š2: Znajo razvijati kulturni odnos do narave in okolja.
- *S1: Prepoznavajo glavne in stranske književne osebe.
- *S2: Opazujejo bitja/predmete.
- *S3: Seznanjajo se z predpisanimi besedili.
- *G1: Znajo oblikovati pozitiven odnos do slovenske in svetovne glasbene kulture.
- *M1: Preproste podatke znajo predstaviti s preglednico.

V slednjem tematskem sklopu je veliko medpredmetnih povezav. Pri likovni vzgoji morajo učenci v naravi naštetih primere, ki jih vidijo kot črto, pri športni vzgoji morajo poznati pomen ritma v življenjskih pojavih in naravi, pri slovenščini pa morajo prepoznati glavne in stranske književne osebe.

7. tematski sklop: JAZ IN ZDRAVJE

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Seznani se s preprečevanjem bolezni, pogostimi boleznimi, zdravljenjem, nego in okrevanjem.	M1	S1, S2	L1	Š1, Š2	G1
Spoznajo, da nekatere bolezni povzročajo zelo majhna bitja (mikrobi).	M1	S1, S2	L1	Š1, Š2	G1
Spoznajo, da bolezni, ki jih povzročajo mikrobi, lahko razširjajo ljudje ali živali.	M1	S1, S2	L1	Š1, Š2	G1
Spoznajo, da obstajajo nekatere bolezni, ki jih ljudje lahko dobijo le enkrat, in da mnoge bolezni lahko preprečimo s cepljenjem.	M1	S1, S2	L1	Š1, Š2	G1

Tabela 8: Tematski sklop: Jaz in zdravje

- *Š1: Poznajo nujnost in uporabo telesne higiene.
- *Š2: Razumejo pomen pravilne drže telesa, funkcijo zdravja, telesne nege in higiene.
- *S1: Opazujejo konkretni dogodek ali slike dejanj istega dogodka.
- *S2: Sodelujejo v pogovorih ter upoštevajo temeljna načela dialoškega sporazumevanja.
- *G1: Znajo oblikovati pozitiven odnos do slovenske in svetovne glasbene kulture.
- *L1: Seznanijo se z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom.
- *M1: Preproste podatke znajo predstaviti s preglednico.

V tem tematskem sklopu se direktna medpredmetna povezava vidi le pri športni vzgoji. Seveda pa se vsi navedeni cilji spoznavanja okolja lahko medpredmetno povezujejo.

8. tematski sklop: **POGLEDAM NAOBKROG**

SPO	MAT	SLO	LVZ	GVZ	ŠVZ
Spoznavajo vzroke za potovanja.	M2	S, S2	L5	G2	
Poznajo različna prometna sredstva in objekte ter njihovo vlogo v prometu (kolo, avtobus, avto ...) in okolju.	M2	S, S2	L1–L4	G1	Š1
Spoznavajo, da promet onesnažuje: zrak, vodo, prst.	M2	S, S2	L5	G2	Š1
Razvijajo čut za varovanje in vzdrževanje okolja.	M2	S, S2	L5	G2	Š1
Vedo, da moramo grajeno okolje vzdrževati.	M2	S, S2	L5	G2	Š1
Razumejo in opišejo načine in skrb za ohranjanje urejenega okolja v domačem kraju in bližnji okolici.	M2	S, S2	L1–L4	G1	Š1
Spoznavajo različne tipe naselij.	M2	S1	L1–L4	G2	
Spoznavajo razlike med vasjo in mestom.	M2	S, S2	L1–L4	G2	
Spoznajo življenje in delo na kmetiji.	M2	S, S2	L1–L4	G2	
Prepoznavajo različne obdelovalne površine.	M2	S, S2	L1–L4	G2	
Spoznavajo tržnico in ponudbo na njej.	M2	S, S2	L1–L4	G2	
Širijo spoznavanje o drugačnih površinskih oblikah.	M2	S, S2	L1–L4	G2	
Spoznavajo različne vrste skic in zemljevidov.	M1	S, S2	L1–L4	G2	
Znajo povedati, čemu so zemljevidi namenjeni.	M1	S, S2	L1–L4	G2	
Rišejo preproste skice obiskane kmetije, vasi in tržnice ter oblikujejo legendo.	M1	S, S2	L1–L4	G2	

Tabela 9: Tematski sklop: Pogledam naokrog

*M1: Znajo brati preproste zemljevide (v obliki mreže).

*M2: Preproste Podatke znajo predstaviti s preglednico.

*S1: Znajo narisati piktograme iz svojega okolja.

*S2: Opazujejo konkretni dogodek ali slike dejanj istega dogodka.

*S3: Berejo prikazovalna besedila in jih tudi pišejo.

*L1: Znajo naštet primere, ki jih v naravi vidijo kot črto.

*L2: Znajo pojasniti smisel črnega izpolnjevanja narisanih ploskev.

*L3: Znajo narisati risbo po postopku od celote k detajlu na velik format z materialom, ki pušča debelo sled, in z materialom, ki pušča tanko sled.

*L4: Znajo nižati in križati črte v različnih gostotah.

*L5: Seznani se z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom.

*G1: Poznajo in spremljajo glasbene dogodke v svojem okolju.

*G2: Spoznajo pomen glasbenih vrednot za slovensko samobitnost.

*Š1: Poznajo pomen in načine varovanja okolja.

Tematski sklop Pogledam naokrog se medpredmetno povezuje z vsemi učnimi predmeti. Največ je povezav z likovno vzgojo.

9. tematski sklop: **KAJ ZMOREM NAREDITION**

SPO	MAT	SLO	LVZ	ŠVZ	GVZ
Spoznavajo spreminjanje snovi na zraku, sončni svetlobi in v vodi.	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da se nekatere snovi na zraku, soncu ali v vodi spremenijo.	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da je voda lahko onesnažena, čeprav tega ne vidijo.	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo spreminjanje snovi pri segrevanju.	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Opisujejo snovi pred segrevanjem in po njem.	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Napovedujejo spremenjene lastnosti po segrevanju in po ponovnem ohlajanju (za nekatere snovi).	M1–M2	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo lastnosti zraka.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da je zrak povsod okoli nas, da je lahko onesnažen in škoduje zdravju; znajo povedati nekaj primerov, kdo ga onesnažuje.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Uporabljajo različna gradiva, orodja, obdelovalne postopke ter zvezo med lastnostjo gradiv in načini obdelave: preoblikujejo, režejo, spajajo.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da pri delu nastajajo odpadki, zanje pa je treba poskrbeti, in da nekatere odpadke lahko ponovno uporabimo.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo, da na gibanje lahko vplivamo.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Napovedujejo spremembe gibanja glede na zunanji vpliv, določijo spremenljivko, ki vpliva na gibanje.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo gibanje teles v vodi in na zraku.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Povezujejo hitrost gibanja in obliko ter velikosti telesa.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo lastnosti sončne svetlobe.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da svetlobo zaznamo z vidom; čutilo za vid je oko.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo nebo in obzorje ter glavne smeri.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1

Spoznavajo navidezno dnevno gibanje Sonca.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Znajo opisati pot Sonca po nebu, njegovo gibanje povezujejo z dnevom in nočjo.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
V svojem kraju znajo določiti vzhod in zahod v odprtem prostoru.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo časovni potek pojavov, merjenje časa.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Dan delijo na ure, ure na minute.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Merijo kratkotrajne dogodke.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Znajo časovno opredeliti svoje dejavnosti.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo vremenske pojave, veter in padavine.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Hitrost vrtenja vetrnice povezujejo z jakostjo vetra.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Po smeri vetrokaza določijo smer vetra.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo padavine.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznavajo izvore zvoka in čutila za sprejemanje zvoka.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da zvok nastaja, ko se telesa tresejo.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Vedo, da je uho čutilo za zvok.	M6	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Spoznajo različne načine prenosa in obdelave informacij.	M3–M5	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Znajo uporabljati vsakdanje pripomočke in naprave za prenos ter sprejem informacij (radio, TV ...).	M3–M5	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Razvijajo sposobnosti za grafično komuniciranje v naravoslovju in tehniki.	M3–M5	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Znajo shraniti podatke in informacije na različne medije.	M3–M5	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1
Znajo prebrati obdelane in shranjene informacije iz razpredelnic in histogramov ter obratno.	M3–M5	S1 – S4	L1	Š1, Š2	G1

Tabela 10: Tematski sklop: Kaj zmorem narediti

*M1: Znajo poimenovati enote za količine.

*M2: Znajo oceniti, primerjati, meriti in zapisati količine z merskim številom in enoto.

*M3: Preproste podatke znajo predstaviti s preglednico, figurnim in stolpičnim prikazom.

*M4: Znajo rešiti preprost problem, ki zahteva, da učenec zbere in uredi podatke ter jih tudi čim pregledneje predstavi in prebere.

*M5: Znajo prebrati preprosto preglednico, figurni prikaz in prikaz s stolpci.

*M6: Preproste Podatke znajo predstaviti s preglednico.

*S1: Znajo narisati piktograme iz svojega okolja.

- *S2: Seznanjajo se z zapisanimi besedili.
- *S3: Opazujejo konkretni dogodek ali slike dejanj istega dogodka.
- *S4: Berejo prikazovalna besedila in jih tudi pišejo.
- *Š1: Znajo razvijati samozavest, odločnost, borbenost in vztrajnost.
- *Š2: Znajo razvijati kulturni odnos do narave in okolja.
- *L1: Seznanijo se z razlikami in povezavami med vizualnim in likovnim svetom.
- *G1: Poznajo in spremljajo glasbene dogodke v svojem okolju.

V zadnjem tematskem sklopu ne najdemo veliko direktnih medpredmetnih povezav z drugimi predmeti, obstaja pa veliko delnih oziroma bolj skritih povezav. Pri matematiki izstopajo cilji, kot so predstavitev podatkov s preglednico, ocenjevanje in merjenje količin ter poimenovanje enot za količine.

2.7 Projektno učno delo

Spremembe v družbi posegajo tudi v delo šole. Počasi izginja tradicionalni način pouka, spreminja se odnos učiteljev do učencev, novi učni načrti pa predstavljajo možnosti medpredmetnih povezav. Pri tovrstnem povezovanju je poudarek na timske delu, delu v skupinah, samostojnem delu in tudi na projektne učne delu. Medpredmetne povezave so ena od značilnosti projektne učnega dela.

2.7.1 Definicija in opis projektne učnega dela

Projektne učno delo je metodični postopek, pri katerem se udeleženci učijo razmišljati, delati projektne ter pridobivati spretnosti, potrebne za tovrstno delo. Projekti potekajo na številnih področjih (gradbeništvo, arhitektura, izobraževanje itd.). Gre za izvajanje projekta kot načina dela, s katerim se izvajalci učijo izvajanja projekta od zamisli in načrtovanja do njegove izvedbe ter končnega izdelka. Sledi še evalvacija projekta, torej analiza in ocena celotne izvedbe projekta. Pri projektu sodeluje skupina ljudi in pomembno je, da je njihova aktivnost usklajena in sinergična, saj vsak član projektne skupine odgovarja za svoj delež sodelovanja (Novak, 2009).

Z izvajanjem projektnega dela se udeleženci učijo strategij za uspešno izpeljavo projekta in različnih strategij učenja. Osnova vodenja in izvajanja projektnega dela je učenje. Učenje lahko pri udeležencih poteka zavestno, ciljno naravnano in načrtno ali pa spontano. Za večino udeležencev je medsebojno sodelovanje v projektu privlačen način dela, saj vsaka dejavnost temelji na spodbudi in samoaktivnosti udeležencev.

Projektno delo je mogoče izvajati v okviru rednega pouka, pri samostojnem učenju, med podaljšanim bivanjem v šoli, pri interesnih aktivnosti oziroma pri igri, ki je osnovna oblika aktivnosti – zlasti otrok v predšolski vzgoji (Novak, 2009).

2.7.2 Tipi projektov

William Heard Kilpatrick (v Novak, 1990) je ločil štiri tipe projektnega dela:

Konstruktivski tip

Pri konstruktivskem tipu projektnega dela je aktivnost udeležencev usmerjena k različnim ustvarjalnim dejavnostim. Težišče je na ustvarjalnosti udeležencev, saj gre za oblikovanje, sestavljanje, urejanje ali ustvarjanje nečesa novega. Poleg kreativnosti se razvija tudi smisel za estetiko ter izrazne, govorne, ročne ter druge sposobnosti in spretnosti. Izdelki pri projektu konstruktivnega tipa so lahko npr. različna likovna dela, dramatizirane, plesne, glasbene, zabavne in svečane prireditve, literarni izdelki, herbariji, ureditev prostorov ... (Novak, 2009).

Projekt usvajanja in vrednotenja

Pri tem tipu projektov se izvajalci najprej seznaniijo z nekim predmetom, dogodkom ali pojavom, ki ga nato podrobneje obdelajo, obravnavajo in ovrednotijo. Osnovni namen tega tipa projektov je kritična presoja vsebine, s katero se seznaniijo. Udeleženci predstavijo svoj odnos do nekega dogodka ali pojava. Ogledajo si razstavo, film, dramsko igro, videoposnetek ali obiščejo kakšen kraj, preberejo kakšno knjigo ipd. Nato sledi podrobnejša obravnava te vsebine z vodjo projekta, pri čemer ne gre le za spominsko obnavljanje videnega oz. prebranega, ampak tudi za kritično ovrednotenje vsebine, ki so jo spoznali (Novak, 2009).

Raziskovalni tip

Za raziskovalni tip projekta je značilno, da se izvajalci znajdejo pred problemom, ki ga morajo rešiti, zato ta tip projekta imenujemo tudi problemski tip. Glavni namen projekta je raziskati nov ali še neznan pojav in ugotoviti dejavnike njegove pojavnosti. Pri tem gre za sistematično opazovanje in spremljanje nekega pojava, da bi odkrili vzroke in načine njegovega delovanja (Novak, 2009).

Tip učenja

Osnovni namen projekta tipa učenja je čim učinkovitejše pridobivanje in usvajanje znanja ob uporabi različnih oblik, metod in tehnik učenja ter učnih pripomočkov (Novak, 2009).

2.7.3 Osnovne značilnosti projektnega učnega dela

Helena Novak (2009, str. 17) je izpostavila naslednja načela temeljev projektnega dela:

- ciljna usmerjenost,
- tematsko-problemski pristop pri postavitvi projekta,
- življenjskost projektne teme,
- načrtnost dela,
- odprtost in fleksibilnost projekta,
- spoštovanje razvojnih in individualnih razlik med udeleženci,
- spodbujevalni stil dela,
- težišče na aktivnosti udeležencev,
- sinergija,
- težišče na učnem procesu,
- celovit razvoj osebnosti.

Ciljna usmerjenost

Osnovna zahteva projektnega dela je načrtovanje vseh dejavnosti, postopkov, faz projekta in vsega ostalega, kar omogoča uresničitev zastavljenega cilja. Če izvajalci pomembnosti načrtovanja med izvedbo posameznih aktivnosti ne upoštevajo, se lahko projekt poruši ali zaide v povsem drugo smer (Novak, 2009).

Tematsko-problemski pristop

Pri pouku se mora projektna tema praviloma pokrivati s cilji in vsebino iz učnega načrta. Tema mora biti vsebinsko zaokrožena, udeleženci pa se skupaj z vodjo dogovorijo, kaj bodo počeli. Udeleženci morajo temo predhodno vsaj delno poznati, saj to predstavlja osnovo za nadgradnjo, za nadaljnje delo na projektu, prav tako pa jih že poznana tema hitreje pritegne k sodelovanju. Ker gre pri projektnem delu za tematsko zaokroženo vsebino, se ta običajno navezuje na več učnih predmetov in posledično pri njem sodeluje tudi več učiteljev, ki se z vodjo projekta povežejo v delovni tim. Vanj se lahko vključijo tudi drugi sodelavci (Novak, 2009).

Življenjskost

Bistvena značilnost projektno izvajanega učnega dela je ta, da so vsebine vzete iz vsakdanjega življenja, saj takšne tematike udeležence projekta praviloma bolj pritegnejo k sodelovanju kot vsebina, ki jim je tuja in v njej ne vidijo smiselnosti ter uporabne vrednosti. Končni cilj projekta naj bo funkcionalni in rezultati postavljenega cilja naj imajo uporabno vrednost (Novak, 2009).

Odprtost in prožnost

Odprtost projekta lahko predstavlja vsebina, ki je vzeta z različnih področij, ali široka paleta sodelujočih udeležencev pri projektu. Vodja projekta mora izvajalce spodbujati pri izboru teme, saj različni predlogi izvajalcev prispevajo k vsebinski obogatitvi in uresničenju projekta. Udeleženci, ki se vključijo v projekt, so lahko iz različnih starostnih obdobj (otroci, mladostniki, odrasli ...) in različnih profilov (pedagoški delavci, starši, različni strokovnjaki ...), udeležba vsakega posameznika pri projektu pa prispeva k vsebinski obogatitvi in učinkovitejšemu doseganju končnega cilja. Projekt prav tako ne sme biti preveč strogo časovno omejen, saj včasih nastale okoliščine zahtevajo spremembe (Novak, 2009).

Načrtnost

Dejavnosti, postopki in vse, kar vodi do uresničitve postavljenega cilja, mora biti pri projektu skrbno načrtovano. Če projekta ne načrtujemo jasno in pregledno, se lahko poruši ali zaide v povsem drugo smer (Novak, 2009).

Spoštovanje razvojnih in individualnih razlik med udeleženci

Upoštevati je treba predvsem starostne razlike med udeleženci, njihove sposobnosti, interese, potrebe, kulturne sredine, iz katerih izhajajo, značaj, temperament in druge osebnostne lastnosti. Vse te razlike med izvajalci projekta povečujejo zahtevnost vodenja, vendar hkrati omogočajo bogatejšo in pestrejšo delitev dela med posamezniki ob upoštevanju in zadovoljevanju njihovih različnih interesov, sposobnosti itd. (Novak, 2009).

Spodbujevalni stil dela

Za uspešno izvedbo projekta je potrebno motiviranje udeležencev za sodelovanje brez prisile. Vodja udeležencem ne vsiljuje, ampak lahko le predlaga svoje zamisli, predloge, cilje in razgovor z njimi vodi tako, da jih spodbuja k razmišljanju, dejanju pobud, postavljanju vprašanj, pomislekov, nakar vse to skupaj kritično predelajo (Novak, 2009).

Poudarek na aktivnem sodelovanju udeležencev

Pri izvajanju projektnega dela je pomembno, da so vsi udeleženci aktivni izvajalci pri vseh dejavnostih. Vodja jih pri tem usmerja in usklajuje njihovo delo ter jih motivira k sodelovanju od začetka do konca projekta. Udeleženci so predlagatelji, načrtovalci in izvajalci posameznih aktivnosti (Novak, 2009).

Sinergija

Ena od pomembnih nalog vodje projektnega dela je, da udeležence spodbuja k sinergičnemu delovanju, kar pomeni, da vse člane skupine spodbuja k medsebojnemu sodelovanju. Uspešno doseganje postavljenih ciljev in učinkovito reševanje sprotih nalog je v veliki meri odvisno od medsebojne obveščenosti in usklajenosti vseh sodelujočih. Solidarnost, medsebojna pomoč in dopolnjevanje ter prijateljstvo pri posameznikih povečujejo gotovost in samozavest med izvajanjem prejetih nalog ter krepijo občutek njihove pripadnosti skupini, kar ugodno vpliva tudi na učinkovitost in uspešnost dela celotne skupine (Novak, 2009).

Težišče pozornosti na proces izvedbe projekta

Pri projektnem učnem delu poudarek ne sme biti na končnem produktu, temveč na poteku celotnega projekta od njegove zasnove do produkta. V vsaki etapi in v vsaki dejavnosti učenci niso dejavni samo zaradi cilja, ampak je cilj predvsem motivacijsko sredstvo za povečano in motivirano aktivnost učencev. Zato v projektnem učnem delu cilja naloge ne smemo

zamenjevati z vzgojno-izobraževalnimi cilji, ki jim želimo slediti s projektnim delom (Novak, 1990).

Celostni razvoj osebnosti

Človekova osebnost se razlikuje od posameznika do posameznika, hkrati pa je človek socialno bitje, čigar razvoj je odvisen od interakcije med njim in okoljem. Svet okrog sebe doživlja ter se nanj odziva na svojevrsten način preko čutil, mišljenja in čustev. Za njegov zdrav, celovit in harmoničen osebnostni razvoj je zato pomembno, da se našte lastnosti pri vsakem posamezniku razvijajo čim bolj skladno in uravnoteženo, kar je v veliki meri odvisno tudi od okolja. Projektno delo se uvršča med didaktične postopke, ki zaradi vseh opisanih lastnosti in načel zavestno vplivajo na celostni osebnostni razvoj posameznika (Novak, 2009).

2.7.4 Posebnosti projektnega učnega dela

Projektno učno delo je mogoče uporabiti v vseh starostnih obdobjih, tako v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah ter tudi na univerzah.

Projektno delo se odvija v različnih organizacijskih oblikah (delo v dvojicah, skupinsko delo), projektne skupine pa se lahko oblikujejo tudi izven razredov.

Ločimo tri velikosti projektov:

- mali – trajajo vsaj dve do šest učnih ur,
- srednji – trajajo skupno od dveh dni do enega tedna,
- veliki – trajajo najmanj en teden pa tudi do enega leta.

Najbolj odmevni so veliki projekti, najmanj pa mali.

2.7.5 Kritične misli o projektnem učnem delu

Pri uvajanju projektnega učnega dela v šolah moramo biti previdni.

Nekateri projektnemu učnemu delu očitajo (Novak, 1990):

- zanemarjanje sistematičnosti pri obravnavanju učnih vsebin;
- obseg znanja, ki ga učenci usvojijo s projektnim učnim delom, je bistveno manjši, kot ga je mogoče dobiti pri frontalno organiziranem pouku;

- premalo storilnostno naravnani pouk;
- z njim ni mogoče zadovoljivo usvojiti gotovih znanj, kot so formule, letnice, imena, niti spretnosti pri manipuliranju z nekim orodjem;
- obravnava učnih vsebin po posameznih predmetih je omejena in ponekod tudi povsem ukinjena;
- enostranskost – večji pomen pri praktičnem pouku, ni primeren za pridobivanje teoretičnih znanj.

Za takšno delo je treba imeti bogatejšo opremljenost šole z različnimi učnimi pripomočki, zato naj bi bil ta model dostopen le bogatejšim družbenim slojem, s čimer prispeva k socialni diferenciaciji.

3. EMPIRIČNI DEL

3.1 Namen in raziskovalna vprašanja

Glavni namen empiričnega dela je preko projektnega tedna preizkusiti medpredmetno povezan pouk. Glavni cilji so:

- ugotoviti možnosti medpredmetnega povezovanja pri spoznavanju okolja v 3. razredu,
- načrtovati in izvesti družboslovni tematski sklop z medpredmetnim povezovanjem,
- ugotoviti učinkovitost medpredmetnega povezovanja družboslovja.

Raziskovalna vprašanja:

Ali bodo učenci dosegli cilje vseh predmetov?

Ali z medpredmetnim povezovanjem prihranimo čas pri usvajanju znanj drugih predmetov?

Ali bodo učenci preko celostnega pouka povezovali znanje različnih predmetov?

Kako se učenci odzovejo na takšen način dela?

3.2 Metodologija

V diplomskem delu sem uporabljala predvsem kvalitativno deskriptivno raziskovalno metodo, s katero sem preverjala učinkovitost medpredmetnega povezovanja v povezavi z usvajanjem ciljev. Preučevala sem dejstva, odnose in procese. Znanje oz. usvajanje ciljev sem ugotavljala z didaktičnimi igrami, kvizi in kratkimi preverjanji znanja. Usvajanje ciljev sem za vsakega učenca posebej sproti beležila v preglednici. Odzive učencev pa sem dobila tako, da sem jim na koncu vsakega dneva naročila, naj napišejo nekaj povedi o svojih občutkih. Naročila sem jim, naj napišejo, kako so se počutili, ali so jim bile vsebine všeč in česa so se po njihovem mnenju naučili. Nad odzivi sem bila presenečena in obenem vesela, saj so bili učenci navdušeni nad vsakim dnem projektnega dneva, napisali pa so tudi, da so se veliko naučili.

V oddelku 3. razreda podružnične šole je sedem učencev. Vsi so izredno vedoželjni in pripravljeni na delo, zato je le-to potekalo nemoteno. Menim, da smo z izvedbo projektnega tedna prav vsi veliko pridobili.

3.3 Izvedba

Projektni teden se je začel 9. 5. 2011 in je trajal do 13. 5. 2011. V tem tednu ni manjkal noben učenec. Tema projektnega tedna so bili poklici in ustanove.

Projektni teden je bil zasnovan z dnevnimi pripravami posameznih predmetov. Posamezna priprava je bila zaradi lažje preglednosti napisana za eno uro. Vendar pa je tekom projektnega tedna prišlo do združevanja priprav različnih predmetov. Teden je bil zasnovan projektno, saj smo se držali nekaterih osnovnih značilnosti projektnega dela, ki jih je izpostavila Helena Novak.

Projektni teden je bil ciljno usmerjen v spoznavanje poklicev in ustanov, v katerih se poklici izvajajo. Ta cilj je bil izpostavljen prav pri vseh predmetih, zaradi česar je prišlo do združevanja posameznih predmetov in njihovih vsebin. Že prvi dan smo spoznavanje okolja združili z matematiko, toda učenci niso občutili, da je bila priprava dveh ur narejena posamezno. Cilji, teme in vsebine so se enostavno prepletali. Tema je bila tako življenjska, da so imeli učenci ogromno znanja že od prej – od svojih staršev, sosedov, sorodnikov ... Teden je bil zelo fleksibilen, saj smo določene teme prestavili z enega dneva na naslednjega. Tak primer je ogled gasilskega doma, ki je bil sprva načrtovan za torek, vendar smo ga zaradi povezav prestavili na četrtek. Pri tem naj omenim, da so tudi sami gasilci izrazili to željo, vendar je bila sprememba nam samim še bolj pisana na kožo. Na splošno smo v tem tednu dobil celovit vpogled v poklice posameznih ljudi, v njihovo pomembnost, pri učencih pa sem zaznala veliko spoštovanje do poklicev, ki smo jih podrobneje spoznali.

Dan	SLO	ŠVZ	MAT	SPO	LVZ	GVZ
P O N	K. KOVIČ: ZDRAVILO (2 uri) Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo knjižne osebe in njihov govor, • razumejo dogajanje, pripovedujejo skraćeno obnovo, • seznanijo se z zafrkljivo pesmijo in spoznajo, da je v domišljiji vse mogoče, • naučijo se šteti kitice, iščejo rime, • <i>spoznajo poklic zdravnika.</i> Berilo: Moje branje – svet in sanje, str. 55 Priročnik za učitelje: Moje branje – svet in sanje, str. 91	ŠALJIVE ŠTAFETNE IGRE Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • ogrevajo in razvijajo motorične sposobnosti, • razvijajo občutek za pravilno izvedbo vaj, • navajajo se na spoštovanje pravil igre, • navajajo se na sodelovanje v skupini, • razvijanje hitrostne koordinacije ter usklajenega delovanja zgornjih in spodnjih okončin. 	DENAR Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen denarja, • razlikujejo med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci), • rešujejo probleme, pri katerih si pomagajo s sliko. Denar, delovni zvezek, aplikacije za denar	OBISK TRGOVINE Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo trgovino in ponudbo v njej, • spoznajo pomen denarja, • vedo, da denar dobimo v zameno za opravljeno delo. 		
T O R	SVETLANA MAKAROVIC: PEKARNA MIŠ MAŠ (2 uri) Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo zmožnost za identifikacijo z eno izmed književnih oseb, ki je sicer nekoliko drugačna od njih samih, a jim je po drugi strani še zelo podobna (podoba Mišmaša), • oblikujejo si domišljjsko-čutno predstavo dogajalnega prostora, in sicer tako, da besedilo povezujejo s svojimi domišljjskimi slikami ter s prostori, ki jih poznajo iz vsakdanjega sveta in iz umetnostnih del (književnost, ilustracija, film, risanka), • prepoznajo značilno pravljično dogajanje, • <i>spoznajo poklic peka.</i> Berilo: Moje branje – svet in sanje, str. 67, 68, 69 Priročnik za učitelje: Moje branje – svet in sanje, str. 116		RAČUNAMO Z DENARJEM Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen denarja, • razlikujejo med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci), • rešujejo probleme, pri katerih si pomagajo s sliko, • rešujejo besedilne naloge. Pripomočki za trgovino, aplikacije za denar		OB BISTREM POTOKU JE MLIN Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • pojejo in poustvarjajo slovensko ljudsko pesem, • prepoznajo enake oblikovne dele pesmi, • zaključke fraz ustvarjalno izražajo z zvoki lastnega glasbila, • petje pesmi povezujejo s prvinami ljudskega plesa. 	
S R E	KJE JE KNJIGA? (KNJIŽNIČARKA) Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • opazujejo gibanje, premikanje predmetov, bitij in vedo, od kod se je kaj premaknilo in kje je sedaj, • pravilno uporabijo vprašalne prislove: od kod, kam, kje ter ustrezne predloge v/iz ter na-z/s, • za kraj in cilj rabijo ob ustreznih predlogih pravilno sklonsko obliko besed, 		BESEDILNE NALOGE Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo pomen denarja, • razlikujejo med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci), • rešujejo probleme, pri katerih si pomagajo s sliko, • rešujejo besedilne naloge, • spoznajo denar nekaterih sosednjih držav. 		GASILCI PRI DELU Učenci: <ul style="list-style-type: none"> • naštejejo različne risarske materiale, • poglobljajo znanje o črtah, • ob učnih sredstvih poimenujejo črte, • spoznajo tehniko risanja s tušem in z različnimi pripomočki, • spoznajo in uporabijo merila za vrednotenje, • spoznajo risanje figure, • spoznajo možnosti nakazovanja gibanja, 	

	<ul style="list-style-type: none">po navodilih označijo pot in risbo dopolnijo s pisanjem,razvijajo sposobnost sledenja navodilom,spoznajo poklic knjižničarke. <p>DZ ABC3/1 str. 58, Prir. str. 55 (UL: 35, 36), DZABC 3/3 str. 27, Prir. k vajam (23. vaja), CD3, št. 23</p>		<p>Sodelovalne karte, reševanje nalog na interaktivni tabli – RAČUNAMO Z DENARJEM EUR in denarjem drugih držav. (Mimo studio)</p> <ul style="list-style-type: none">znajo uporabljati vsakdanje pripomočke in naprave za prenos ter sprejem informacij (računalnik, interaktivna tabla).		<ul style="list-style-type: none">elemente razporejajo po likovni ploskvi,ploskve izvirno zapolnijo s podrobnostmi,navajajo se na natančnost pri delu,razvijajo in bogatijo sposobnosti za likovno izražanje,sproščajo domišljijo in poskušajo biti čim bolj izvirni,kritično ocenjujejo in vrednotijo izdelke.	
Č E T	<p>POSTAL BOM GASILEC: INTERVJU Z GASILCEM</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">spoznajo poklic gasilca,kritično vrednotijo poklic.		<p>POŠTEVANKA – utrjevanje in ponavljanje</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">utrjujejo poštevalko števil,razvijajo: sodelovalne veščine,miselne sposobnosti, čutila (sluh, vid) ...spoznajo poklic učitelja,učenci vedo, da je dobro, če si ljudje med seboj pomagajo. <p>Sodelovalne karte (vloga: učenec-<u>učitelj</u>)</p>	<p>OGLED GASILSKEGA DOMA</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">spoznajo gasilski dom, njegovo funkcijo in delo oz. poklic gasilcev.	<p>IZIDOR OVČICE PASEL</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">navajajo se na zbrano poslušanje in estetsko-doživljajsko vrednotenje,naučijo se pesem po metodi odmeva in jo pravilno zapojejo,urijo se v branju likovnih simbolov za višine in dolžine tonov,spoznajo besedno in glasbeno vsebino nove pesmi,naučijo se pesem ritmično in melodično izvajati,ob spremljavi zapojejo pesem.	
P E T	<p>GASILCI – 112: JEŽEK SNEŽEK</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">oblikujejo domišljjsko-čutne predstave književnih oseb in dogajalnega prostora,sledijo zaporednemu toku dogodkov. <p>Novak, T.: Ježek Snežek in 112: Kdaj in kako pokličemo na številko za klic v sili, Mladinska knjiga, 2008</p>	<p>GASILSKE IGRE NA IGRIŠČE – ŠTAFETNE IGRE</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">ogrevajo in razvijajo motorične sposobnosti,razvijajo občutek za pravilno izvedbo vaj,navajajo se na spoštovanje pravil igre,navajajo se na sodelovanje v skupini,razvijajo hitrostne koordinacije ter usklajenega delovanja zgornjih in spodnjih okončin.	<p>POŠTEVANKA</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">utrjujejo poštevalko števil,razvijajo: sodelovalne veščine, miselne sposobnosti, čutila (sluh, vid) ...spoznajo poklic učitelja,učenci vedo, da je dobro, če si ljudje med seboj pomagajo.	<p>KVIZ O POKLICIH</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none">utrjujejo znanje o poklicih.		

Tabela 11: Prikaz projektnega tedna

3.4 Opis in analiza pouka

3.4.1 Dnevno preverjanje ciljev

Posamezna tabela prikazuje glavne cilje enega predmeta. Datumsko je prikazano, kdaj se je posamezni cilj ponovil pri drugem predmetu in tako bil najpogosteje usvojen. Usvajanje ciljev se zaradi tega ni podvajalo in pouk je potekal tako, da se je znanje nadgrajevalo. Vsi učenci so bili zelo uspešni in navdušeni nad takšnim potekom pouka, kar se je videlo v njihovih povratnih informacijah, ki sem jih dobila z odgovori na vprašanja.

Tabele spremljanja ciljev:

	Spoznavajo trgovino in ponudbo v njej	Spoznavajo pomen denarja	Vedo, da denar dobimo v zamenjavo za opravljeno delo	Spoznajo gasilski dom, njegovo funkcijo in delo oz. poklic gasilcev
PETER	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
NEŽA	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
ANŽE	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
ŽAN	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
GAL	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
JAN	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO
KARIN	9. 5. SPO, SLO, MAT	9. 5. SPO, MAT	9. 5. SPO, MAT	11. 5. LVZ, 12.5, SLO

Tabela 12: Usvojenost ciljev pri predmetu spoznavanje okolja

Trgovino in ponudbo v njej smo spoznali v ponedeljek prvo uro pri spoznavanju okolja. Učenci so cilj takoj usvojili in tako znali poimenovati izdelke posameznih oddelkov v trgovini. Poimenovali so tudi denar, s katerim v trgovini plačujemo, ter razlikovali med bankovci in kovanci. Tako smo pri matematiki usvojili cilj spoznavanja pomena denarja in pa razlikovanje med osnovnimi vrednostmi denarja.

Učenci so gasilski dom, njegovo funkcijo in delo gasilcev spoznali v četrtek. Bili so navdušeni in so znali opisati tako gasilski dom kot tudi delo gasilcev ter njihovo opremo. Učenci so cilj usvojili in ga nadgradili, saj so se z vsebino cilja seznanili že v sredo pri likovni vzgoji. Seveda pa so z obiskom gasilskega doma svoje znanje še dopolnili.

	Prepoznavajo književne osebe in njihov govor	Spoznajo poklic peka	Spoznajo poklic knjižničarke	Sledijo zaporednemu toku dogodkov	Spoznajo poklic gasilca, ga kritično vrednotijo
PETER	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	9. 5., 10. 5 SPO, SLO	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
NEŽA	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	9. 5., 10. 5	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
ANŽE	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	SPO, SLO	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
ŽAN	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	9. 5., 10. 5	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
GAL	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	SPO, SLO	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
JAN	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	9. 5., 10. 5	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5
KARIN	10. 5. SLO	9. 5. SPO, MAT	SPO, SLO	SPO, ŠVZ, LOVZ, SLO	SPO 10. 5, LVZ 11. 5

Tabela 13: Usvojenost ciljev pri slovenščini

Književne osebe smo spoznali v ponedeljek pri pouku slovenščine, cilje pa smo utrdili v torek, prav tako pri slovenščini. Poklic peka smo spoznali preko Pekarne Mišmaš, vendar je bil cilj usvojen že v ponedeljek pri spoznavanju okolja, saj smo pri spoznavanju trgovine spoznali in opisali tudi poklic peka. Cilj se je ponovil tudi pri matematiki, kjer so bili učenci v vlogah posameznih trgovcev, saj so bili tudi peki in opravljali poklic v pekarni. S poklicem knjižničarke so se učenci seznanili že pred sredo, pri uvodni motivaciji, pri uri slovenščine. V sredo smo dodali še ustanove, kjer svoj poklic opravljajo knjižničarke, in pa opis njihovega dela. Poklic gasilca pa so učenci usvajali v ponedeljek in sredo, posredno tudi v torek. Tako je bil pri uri slovenščine cilj že popolnoma usvojen, tako da smo lahko poklic gasilca kritično ovrednotili. Učenci so bili nad poklicem navdušeni in trije so povedali, da bi bili tudi sami gasilci, ko bodo odrasli.

	Spoznava pomen denarja	Razlikujejo med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci)	Spoznajo denar nekaterih sosednjih držav
PETER	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
NEŽA	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
ANŽE	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
ŽAN	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
GAL	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
JAN	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO
KARIN	9. 5. SPO	9. 5. SPO	9. 5. SPO

Tabela 14: Usvojenost ciljev pri matematiki

Pomen denarja ter razlike med bankovci in kovanci smo usvojili že v ponedeljek pri spoznavanju okolja. Prav tako je bil takrat usvojen cilj spoznavanja denarja sosednjih držav.

Ena učenka je imela problem s poimenovanjem denarja v Angliji, vendar je tekom ure tudi to počasi usvojila. Nekateri učenci so se zmotili pri Angliji in Hrvaški, vendar so na koncu vsi znali poimenovati denar drugih evropskih držav.

	Pojejo in poustvarjajo slovensko ljudsko pesem	Prepoznavajo enake oblikovane dele pesmi	Petje pesmi povezujejo s prvinami ljudskega plesa	Sproščajo domišljijo in poskušajo biti čim bolj izvirni	Kritično ocenjujejo in vrednotijo izdelke	Navajajo se na sodelovanje v skupini	Ogrevajo in razvijajo motorične sposobnosti
PETER	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
NEŽA	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
ANŽE	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
ŽAN	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
GAL	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
JAN	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO, MAT	9. 5., 11. 5. SLO	9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO
KARIN	9. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO	9. 5., 12. 5. SLO			9. 5., 13. 5. SPO	9. 5., 13. 5. SPO

Tabela 15: Usvojenost ciljev pri vzgoji, športni in glasbeni vzgoji

Ljudska pesem je bila omenjena v ponedeljek pri pouku slovenščine, in sicer kot zvrst glasbe. Cilj tako ni bil usvojen, bil pa je omenjen, torej še vedno obstaja medpredmetna povezava. Na splošno pa so se cilji pri likovni, glasbeni in pa športni vzgoji povezovali zgolj delno in v nekaterih pogledih, saj so specifični.

3.4.2 Opis in analiza prvega dne

Že par minut pred začetkom prve ure sem učencem povedala, da bomo s pantomimo prikazali določen poklic. Učenci so bili navdušeni. Drug za drugim so prihajali pred tablo in pokazali poklic, ki so si ga zamislili. Sledilo je igranje trgovine. Učence sem razdelila v tri skupine, pripravo prostora in celotno organizacijo sem prepustila njim. Prva skupina je predstavljala sadje in zelenjavo, druga trgovino z obutvijo in oblačili, tretja pa pekarno. Učencem sem razložila, da morajo biti v to igro vlog vključeni vsi učenci v skupini ter da naj bodo čim bolj izvirni in domiselni. Učenci so pokazali veliko motivacije in predstavitve posameznih trgovin so bile odlično izpeljane. Uporabljali smo denar, ki smo ga vzeli iz igre Monopoly. Učenci so

izvrstno ravnali z denarjem, cen tudi niso zaokroževali. Na koncu smo uporabljali še barantanje, vendar smo poudarili, da je le-to prisotno predvsem v državah izven Evrope. Po končani igri vlog smo se pogovarjali o pravi trgovini. Razgovorili smo se o tem, kaj najdemo v velikih trgovskih centrih, kaj v manjših, katera trgovina je blizu naše šole. Učencem sem povedala, da bomo odšli obiskat pravo trgovino in trgovke, ki delajo v njej. Sledil je pogovor o bontonu in lepem obnašanju. V trgovino so učenci odhajali v dveh skupinah. Prva skupina si je v spremstvu ene od trgovk ogledala skladišče, medtem ko je druga opazovala potek dela v trgovini. Učenci so bili nad obiskom trgovine navdušeni. Ogromno so spraševali in se tudi veliko naučili. Med obiskom skladišča je voznik tovornjaka pripeljal dobrine, tako da so uspeli videti celoten potek dela v trgovini, od nabave do prodaje. Učenci so pregledovali datume uporabe, merili temperaturo v hladilniku, razvrščali izdelke glede na trajanje pa tudi na mesne, mlečne in ostalo. Pri tem delu se je pokazalo medpredmetno povezovanje s spoznavanjem okolja, matematiko, pa tudi športno vzgojo, kajti nekateri učenci so pomagali pri nalaganju izdelkov v kombije.

Tretjo uro je bila na urniku slovenščina. Obravnavali smo pesem Kajetana Koviča, Zdravilo. Učence sem razdelila v dve skupini in vsak je s pantomimo prikazoval eno besedo. Z učenci smo pregledali tudi škatlice zdravil; opozorila sem jih, da jih ne smemo jemati brez vednosti zdravnika. Pri odlaganju zdravil smo se dotaknili tudi ekologije, in sicer smo se pogovarjali o tem, kam se odlagajo kateri odpadki in kateri so za naravo najbolj škodljivi. Med branjem pesmi sem dva učenca prosila, da s pantomimo prikazujeta dogajanje v pesmi. To se je izkazalo za zelo zanimivo, kajti vsi učenci so želeli to pokusiti, zato sem branje ponovila večkrat. Na koncu so učenci samostojno narisali zdravilo, katerega recept so zapisali.

Z učenci smo začeli pogovor o trgovini. Vprašala sem jih, če so že bili v njej, in seveda so odgovorili pritrdilno, saj smo bili tam prejšnjo uro. Tu smo prihranili čas, saj ni bilo treba ponovno opisovati trgovine, kajti to smo obravnavali prejšnjo uro. Učenci so povedali, da so bili v trgovini že tudi s starši in da so plačevali z evri. S seboj sem prinesla različne evre, bankovce in kovance ter jih pokazala učencem. Bankovce so mi pomagali pritrditi na tablo, kovance pa položiti pred njo. Učenci so usvojili cilje poznavanja naše valute, težave so imeli s centi, vendar smo slednje nalagali drugega na drugega, da smo dobili kupček, ki je imel vrednost evra. Učenci s poznavanjem denarja niso imeli nobenih težav. Pokazala sem jim projekcijo, na kateri sem imela prikazan naš denar, torej evre. Učenci so svoje znanje utrdili še na ta način. V tej učni uri se je dobro videlo medpredmetno povezovanje, kajti ciljev, kot je poznavanje denarja ter razlikovanje osnovnih vrednosti denarja, ni bilo treba ponovno

usvajati, ker so bili že usvojeni. Nadaljevali smo z razmišljanjem o vrednostih evra in o tem, koliko stane posamezna dobrina. Navezali smo se na cene iz trgovine, potem pa nadaljevali z razmišljanjem, koliko stane avto. Govorili smo tudi o tem, kaj je po našem mnenju drago in kaj poceni; mnenja so si bila podobna. Čokolada je veljala za poceni izdelek, medtem ko se je nakup avta zdel drag vsem učencem. Nadaljevali smo z matematično prilogo, iz katere so iztrgali evre.

Pri športni vzgoji smo tekmovali v štafetnih igrah. Učenci so bili razdeljeni v dve skupini, in sicer na peke ter mesarje. Učenci so že pred mojim navodilom, da mora biti ime povezano s trgovino, pokazali željo, da bi bili mesarji in peki. Tu se je videl celoten vpliv medpredmetnega povezovanja, saj so športno vzgojo samostojno povezali s poklici.

Učne priprave po predmetih so v prilogah (4, 13, 15).

1.	Kaj ti je bilo v tem dnevu najbolj všeč in kaj si si najbolj zapomnil?	Kaj lahko poveš o obisku trgovine?
PETER	Štafetne igre, obisk trgovine, zapomnil sem si kruh, ki se peče.	Da se je pekel kruh, da je dišalo.
NEŽA	Pisanje zdravila, trgovino, najbolj mi je bila všeč peka kruha.	Kruh, trgovka.
ANŽE	Igre, trgovino, zdravilo.	Da je dišalo, nalaganje stvari.
ŽAN	Igre, obisk trgovine, najbolj mi je bilo všeč, ko so nalagali v trgovini.	Nalaganje, sprehod.
GAL	Štafetne igre.	Trgovko, peko kruha.
JAN	Štafetne igre.	Prijazna trgovka, dišalo je.
KARIN	Pisanje zdravila.	Trgovka, ogled trgovine.

3.4.3 Opis in analiza drugega dne

Učencem sem na začetku ure naročila, naj zaprejo oči in si zamislijo, da so v prodajalni kruha. Vprašala sem jih, kaj občutijo, in odgovorili so, da občutijo toplino ter vonj po sveže pečenem kruhu in pecivu. Na moje vprašanje, kakšen je sveže pečen kruh, je bil odgovor, da je dober, topel, hrustljiv, slišalo pa se je tudi »mmm«.

Pekarno so opisovali kot manjšo, del trgovine in da vsebuje police polne dobrot. Učence sem vprašala, na kakšen način so opisovali pekarno, in odgovorili so, da so imeli v mislih pekarno, ki so jo videli prejšnji dan na obisku trgovine. Opisi pekarn so bili zelo podrobni, to pa zato, ker so prejšnji dan obiskali pekarno. Tu so učenci preko celostnega pouka povezali znanje obeh predmetov. Po prebranem besedilu Pekarna Mišmaš so odgovarjali na vprašanja. Na koncu smo izdelovali še prstne lutke. Pri tej uri se je zelo dobro videlo medpredmetno povezovanje s spoznavanjem okolja, kajti učenci so znanje, ki so ga usvojili prejšnji dan

povezali s trenutnim. Občutke in opise so povezali preko obiska trgovine – pekarnе, prav tako so opisovali peko kruha, moko, vrste kruha, ki so jih videli prejšnji dan. Izstopal je podroben opis peke kruha, saj so vsi učenci znali opisati potek od začetka do konca.

Na začetku naslednje ure sem prebrala uganke, katerih rešitve (voda, mlin, moka in kruh) so bile povezane s poklicem peka in pekarno. Učenci so na vse uganke odgovorili pravilno in tudi tukaj se vidi medpredmetno povezovanje s slovenščino in pa spoznavanjem okolja. Učili smo se pesem Ob bistrem potoku je mlin. Pesem smo se učili s posnemanjem, po slikovnem zapisu, igrali smo tudi na lastna glasbila in plesali ples. Učenci so med učenjem pesmi zelo uživali, bili so dobro motivirani.

Pri naslednji uri sem jih za začetek vprašala, kaj vedo o denarju. Vsi so povedali, da poznamo bankovce in kovance, da imamo v Sloveniji in Evropski uniji evre ter da z denarjem lahko plačujemo v trgovini, v pekarni, trgovini s čevlji ... Učenci so pokazali ogromno znanja in tu smo prihranili čas, saj nam ni bilo treba ponovno obravnavati in razlagati snovi. Opisali so tudi igro vlog naše trgovine, torej so znanje dobro povezali. Navezala sem se na trgovino in jih vprašala, koliko so približno stali posamezni izdelki. Učenci so odgovarjali različno, nato pa sem na lonček jogurta pritrdila dva evra in učence vprašala, če lahko plačamo še na kateri koli drugi način. Skupaj smo ugotavljali, da lahko plačamo z dvema evroma, lahko uporabimo dvakrat po en evro, lahko pa plačamo tudi s centi. Približno na sredini ure sem učencem povedala, da se bomo zopet igrali trgovino, vendar tokrat malo drugače. Poudarek je bil na plačevanju z denarjem, torej z bankovci in kovanci.

Učne priprave po predmetih so v prilogah (1, 5, 11)

2.	Kaj ti je bilo v tem dnevu najbolj všeč in kaj si si najbolj zapomnil?	Ali ti je bila igra vlog (trgovina) všeč. Zakaj?
PETER	Pekarna Miš Maš, igranje trgovine.	Super, ker tega še nisem delal, je bilo zabavno.
NEŽA	Igranje trgovine.	Ker sem bila prodajalka, to delo pa opravlja tudi moja mami.
ANŽE	Igranje trgovine.	Ker sem bil pek pa ker sem se smejal.
ŽAN	Ob bistrem potoku je mlin, trgovina.	Ker smo se šli »zares«, pa je bilo smešno.
GAL	Računanje v trgovini.	Ker smo res kupovali.
JAN	Pekarna Miš Maš.	Ker sem imel poklic.
KARIN	Ob bistrem potoku je mlin.	Super je bilo, ampak premalo časa je trajalo.

3.4.4 Opis in analiza tretjega dne

Tretji dan smo pričeli z likovno vzgojo, likovni motiv so bili gasilci. Učence sem vprašala, kateri poklic opravljajo njihovi starši. Skoraj vsi učenci so takoj povedali poklic svojih staršev. Le pri enem učencu se je zataknilo, ker ni vedel, katero funkcijo ima njegova mama v gospodarskem podjetju. Zanimivo je bilo, da so učenci povedali, da so se že v ponedeljek zvečer doma pogovarjali s starši, in sicer o njihovih poklicih ter poklicih nasploh. Te informacije sem se zelo razveselila, ker je pokazala, da so učenci navdušeni nad projektnim tednom, predvsem pa so dobro motivirani. Po končanem razgovoru sem zavrtela posnetek gasilske sirene in učenci so takoj ugotovili, da je bila sirena gasilska in ne policijska. Pogledali smo si tudi risani film *Gasilec Samo*, kjer so prepoznali gasilske pripomočke, gasilski avto in pa tudi gasilsko opremo. Pozneje smo pričeli z risanjem; risali smo črtno risbo, kar pomeni, da so učenci pri risanju motiva gasilcev uporabljali različne vrste črt. Risbe so bile izredno natančne, pripomočki, obleka in pa gasilski avtomobili so bili narisani zelo podrobno, učenci pa so pri svojem delu resnično uživali.

Slika 1: Gasilci pri delu 1 (Krautberger, 2011)

Slika 2: Gasilci pri delu 2 (Krautberger, 2011)

Slika 3: Gasilci pri delu 3 (Krautberger, 2011)

Pri matematiki smo reševali besedilne naloge. V uvodni motivaciji sem pokazala sliko, na kateri je bil narisani požar. Učenci so takoj dobili asociacijo na gasilce; glasno so razmišljali o tem, da je treba požar pogasiti, da moramo uporabiti cev. Tu se je dobro videlo, da so učenci preko celostnega pouka povezali znanje in pa tudi, da so dosegli cilje nekaterih predmetov. Učencem sem hitro razložila, da smo pričeli s poukom matematike in da bomo rešili besedilno nalogo. Le-ta se je nanašala na reševanje ljudi iz gorečega poslopja. Učenci so morali ugotoviti, koliko oseb je še ostalo v gorečem poslopju. Račun so pravilno rešili. Skupaj smo

oblikovali še natančno navodilo za besedilno nalogo in učenci so bili pri tem zelo uspešni. Učencem sem pokazala še nekaj slik, nakar so samostojno oblikovali navodila za besedilne naloge ter zapisovali račune. V osrednjem delu smo s sodelovalnimi kartami vadili račune poštevanke, besedilne naloge pa smo reševali tudi preko interaktivne table.

Četrto uro smo pri slovenščini vadili predloge, in sicer pri učni enoti Kje je knjiga? Z učenci smo ponovili poklice, o katerih smo govorili in ki smo jih spoznali; našli so jih zelo veliko. Z vprašanji sem učence vodila in ugotovili smo, da knjižničarka opravlja svoj poklic v šolski knjižnici, lahko pa tudi v kateri koli drugi.

Učne priprave po predmetih so v prilogah (3, 6, 12).

3.	Kaj ti je bilo v tem dnevu najbolj všeč in kaj si si najbolj zapomnil?	So ti bile sodelovalne karte všeč? Zakaj?
PETER	Risanje gasilcev.	Super, še bi jih igral.
NEŽA	Risanje gasilcev.	Fajne, ker sem bila sama učiteljica.
ANŽE	Risanje gasilcev, sodelovalne karte.	Vedno so super, ker se preverimo.
ŽAN	Risanje gasilcev.	Zanimive.
GAL	Risanje gasilcev.	Težke, ampak sem lahko preverila.
JAN	Risanje gasilcev, slovenščina.	V redu.
KARIN	Risanje gasilcev.	O. K.

3.4.5 Opis in analiza četrtega dne

Pouk smo začeli z igranjem pantomime. Učenci so prikazovali poklice hišnika, učiteljice, peka, zidarja ter kuharja in bili nad tem resnično navdušeni. Po pogovoru o poklicih in o tem, kako pridemo do njega, sem na tablo pritrdila slike, ki so prikazovale osebe v prostem času, pa tudi njihove hobije. Učencem sem povedala, da nas bo obiskal pravi gasilec. Nad novico so bili vidno navdušeni in komaj so čakali njegov prihod. Skupaj smo se dogovorili, kako bo potekal intervju z njim, in bila sem prijetno presenečena, kako hitro so učenci oblikovali vprašanja ter pripravili vse potrebno za intervju. Gasilca smo ob prihodu vljudno pozdravili in ga po kratkem razgovoru pričeli intervjuvati. Delo je potekalo nemoteno in učenci so se dobro znašli. Nepopisno veselje je nastalo, ko so izvedeli, da gredo naslednjo uro na ogled gasilskega doma.

Odšli smo v gasilski dom. Naj povem, da je zaradi našega projektnega dneva na ogled gasilskega doma odšla celotna podružnična šola, saj so tretješolci drugim učencem pripovedovali, da imamo namen obiskati gasilski dom. Učenci drugih razredov so bili vidno

žalostni, tako da je na koncu gasilski dom obiskala celotna podružnična šola. Tam smo si ogledali gasilski avto, njegovo sestavo, pripomočke. Učenci so na bližnjem travniku preizkusili gasilsko cev.

Slika 4: Ogled gasilskega avtomobila (Krautberger, 2011)

Slika 5: Prikaz gašenja (Krautberger, 2011)

Pri matematiki so bili učenci še vedno pod vplivom ogleda gasilskega doma, zato smo v uvodni motivaciji množili gasilske čelade, seštevali gasilce, vključene v različne požare, množili gasilske avtomobile in podobno. Učenci so bili nad ogledom tako navdušeni, da sem jim naročila, naj zaigrajo matematično nalogo, v kateri nastopajo gasilci. Naj povem, da so učenci sestavili zelo domiselne matematične naloge, kjer so uporabili množenje, seštevanje in pa tudi odštevanje.

V razredu smo ugotavljali, kateri poklici so bili v preteklosti zelo pogosti, pa jih zdaj ni več. Spomnila sem jih na pastirje in učenci so se kmalu spomnili na svoje stare starše, ki so jim o tem že pripovedovali. Učencem sem razložila, da je pesem *Ob bistrem potoku je mlin ljudska*. Učenci so naštevati, katere ljudske pesmi še poznajo.

Učne priprave po predmetih so v prilogah (2, 7, 10, 14).

4.	Kaj ti je bilo v tem dnevu najbolj všeč in kaj si si najbolj zapomnil?	Ti je bil ogled gasilskega doma všeč?
PETER	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Super, super, super.
NEŽA	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Ja, ker smo ful videli.
ANŽE	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Super je bilo, saj smo videli avto, aparate, cevi.
ŽAN	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Super je bilo, saj smo videli avto,

		aparate, cevi.
GAL	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Super je bilo, saj smo videli avto, aparate, cevi.
JAN	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Super je bilo, saj smo videli avto, aparate, cevi.
KARIN	Gasilec, ogled gasilskega doma.	Ja, ker smo lahko gasili.

3.4.6 Opis in analiza petega dne

Uvodna motivacija so bili barvni lističi, na katerih so bile napačno zapisane besede nekega poklica (npr. tečulij – učitelj). Učenci so morali iz napačno zapisane besede ugotoviti poklic. Iz zadnjega lističa je učenec razbral besedo gasilec. Nadaljeval se je pogovor o gasilcih. Ker smo v prejšnjih dneh o gasilcih že veliko izvedeli in videli, so učenci imeli veliko povedati. Govorili so o poklicu gasilca, o pripomočkih, ki jih potrebujejo, o gasilskih avtomobilih, opremi, na splošno o vsem, česar so se v projektnem tednu naučili in videli. Med razgovorom sem jim povedala, da bomo brali zgodbičko Ježek Snežek in 112 avtorice Tanje Novak. Učence sem vprašala, če poznajo številko za klic v sili, in vsi učenci so pritrdili. Po branju smo se z učenci pogovarjali o pravilnem ravnanju v nesrečah, o njihovem odzivu v podobnih situacijah, in učenci so se v situacijo vživeli ter kritično razmišljali o nesrečah nasploh. Zanimivo je bilo, da smo se navezali tudi na naravne nesreče in ravnanje ljudi v njih.

Ura matematike je bila namenjena utrjevanju poštevanke. Učence sem razdelila v dve skupini ter jim naročila, da na list obrišejo dlani in prste. Vsak učenec je lahko naredil dva obrisa. Z obrisi so lahko oblikovali rožo, krog, vrste, trikotnik ali pa so jih prosto razdelili po papirju. Najbolj domiselne risbe sem pritrdila na tablo. Učencem sem naročila, naj mi povejo, koliko prstov je na posamezni risbi. Učenci so odgovarjali in narekovali račune množenja. Dlani in prste sem sproti prekrivala in tako je vedno znova nastal nov račun množenja. Učenci so bili za tovrstno dejavnost odlično motivirani. Pozneje sem jim pripravila didaktično igro, ki prikazuje medpredmetno povezovanje spoznavanja okolja in matematike. Vsak učenec je vrgel kocko. Če se je premaknil na polje, kjer je bila zapisana poštevanke, je moral izračunati račun poštevanke, če se je premaknil na rdeče polje, je vlekel kartico in moral odgovoriti na vprašanje o poklicu. V primeru, da je bil odgovor nepravilen, učenec enkrat ni metal. Didaktična igra je bila za učence izredno zanimiva in kar niso se želeli nehati igrati. Na vprašanja so odgovarjali pravilno, prav tako so pravilno računali račune poštevanke, in tukaj se je dobro videlo, da so cilji projektnega tedna usvojeni.

Slika 6: Didaktična igra Človek ne jezi se 1 (Krautberger, 2011)

Slika 7: Didaktična igra Človek ne jezi se 2 (Krautberger, 2011)

Spoznavanje okolja je bilo namenjeno razrednemu kvizu. Učenci so se ga veselili in ker so prejšnjo uro pri didaktični igri tako dobro odgovarjali na vprašanja, so bili pri tej uri popolnoma prepričani o svojem znanju. Učence sem razdelila v dve skupini in jim podala navodila.

Učne priprave po predmetih so v prilogah (8, 9, 16).

3.5. Evalvacija uspešnosti

Z medpredmetnim povezovanjem sem v veliki meri dosegla tisto, kar sem želela. Učenci so temo, ki smo jo spoznali v času projektnega tedna, ponovili in nadgradili (spoznavanje ponudbe v trgovini, razlikovanje med vrednostni denarja). Poglobili so znanje o poklicih in ustanovah iz prvega in drugega razreda (spoznavanje različnih poklicev; poklic gasilca, trgovke, knjižničarke) ter iz svojega vsakdana. Usvojili so nekatere nove pojme, sodelovali so v skupini in komunicirali ter govorno sporočali. Svoje predhodno znanje so smiselno povezali z na novo usvojenim znanjem.

Delo je potekalo tako, da se učenci niso zavedali, da so se ves čas učili, obenem pa so na ta način pridobili veliko znanja. Kljub temu da so bile priprave narejene posebej za vsako uro posameznega predmeta, učenci tega niso zaznali. Delo je potekalo kot celota in tudi predmeti so se med seboj prepletali. Tukaj se vidi, da je celostno dojemanje sveta resnično pomembno, saj znajo učenci ob spodbudi učitelja vsebine povezovati med seboj. Povezovanje vsebin se je dobro videlo pri igranju didaktične igre, kjer so morali učenci pri igri Človek ne jezi se reševati račune poštevanke in hkrati odgovarjati na vprašanja o poklicih. Povezovanje vsebin se je dobro videlo tudi pri usvajanju ciljev, saj tistih, ki smo jih že usvojili pri enem predmetu, ni bilo treba ponovno usvajati pri drugem. Učenci so dobili veliko uporabnega znanja z izkušnjanskim učenjem in so usvojeno znanje znali prenesti na druga področja. Na takšen način dela so se učenci odzvali pozitivno. To se vidi v njihovih povratnih informacijah, lahko pa potrdim, da se je medpredmetno povezovanje v okviru projektnega tedna izkazalo za uspešno.

Učence sem usmerjala v povezavo med različnimi predmeti z isto vsebino. Sledila sem osmi stopnji povezovanja po Laku (2002; v: Kovač s sod., 2003). V vsebinah, ki prekrivajo več različnih disciplin, sem iskala skupne koncepte, sposobnosti in vedenja. Izbrala sem horizontalno povezavo, saj sem bila omejena na en razred. Načrtovani cilji so bili izhodišče, vsebina pa sredstvo za doseganje le-teh. Pri iskanju in izbiri vsebin sem izhajala iz globalnih ciljev, upoštevajoč tako etapne kot tudi operativne cilje.

V delo projektnega tedna sem vključila tudi didaktično igro, saj že Kuščer (2000, str. 7) navaja, da je za medpredmetno povezan pouk značilna in potrebna didaktična igra.

Ves teden sem bila pozitivno presenečena nad pozornostjo in koncentracijo tretješolcev. Ob koncu projektnega tedna sem bila z izidom tedenskega dela zelo zadovoljna.

4. SKLEP

V šolstvu se čedalje več govori o medpredmetnem pouku. V šolah se uvajajo medpredmetni učbeniki, sam medpredmetno zasnovan pouk pa prodira v šole. Vendar pa učitelji medpredmetnega pouka večinoma ne izvajajo oziroma imajo mnenje, da zanj niso ustrezno strokovno usposobljeni.

Vloga učenca in učitelja pri tovrstnem pouku dobi povsem novo podobo in je popolnoma spremenjena. Učitelj v medpredmetno povezanem pouku spremlja, organizira, načrtuje, spodbuja in usmerja znanje učencem.

V svojem praktičnem delu diplomskega dela sem lahko potrdila, da so učenci dosegli učne cilje vseh predmetov. Slednje sem ugotovila z razrednim kvizom pri uri spoznavanja okolja v petek. Učenci so pravilno odgovorili na vsa vprašanja v kvizu in s tem dokazali, da so znanje usvojili. Delno sem cilje predmeta spoznavanja okolja in matematike preverila tudi z didaktično igro Človek ne jezi se, pri kateri so bili učenci zelo uspešni. V projektnem tednu smo tudi prihranili čas, kar se je pokazalo predvsem pri urah slovenščine, saj smo vsebine obravnavali že pri spoznavanju okolja in tako ponovna razlaga pri uri slovenščine ni bila potrebna. Prihranek časa je bil opazen tudi pri urah matematike, saj smo lahko pri vsebinah, kot je računanje ali trgovanje z denarjem, pričeli z delom takoj, ker so učenci znanje že usvojili pri predmetih spoznavanje okolja in slovenščine.

Potrdim lahko tudi hipotezo, da učenci prek celostnega pouka povezujejo znanje različnih predmetov. Učenci so se na takšen način dela odzvali pozitivno, kar se vidi v njihovih povratnih informacijah, ki so izredno pozitivne.

Predmet spoznavanje okolja se je izkazal za odličen nosilni predmet v projektnem tednu poklici in ustanove. Dobro se je povezoval z ostalimi predmeti, tema poklici in ustanove pa se je bila za učence zelo zanimiva in koristna. Z njo smo uresničevali tudi nadpredmetno poklicno vzgojo. Projektno učno delo se je pokazalo kot dober način medpredmetnega povezovanja, saj so se vsebine prepletale in dan je potekal kot celota.

VIRI IN LITERATURA

- Bergant, M. (1990). Integrirani pouk v nižjih razredih osnovne šole. V Integrirani pouk in drugi primeri inovacij pouka na začetku šolanja (str. 6–12). Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo.
- Bevc, V. (2005). Medpredmetno načrtovanje in povezovanje vzgojno-izobraževalnega dela. V T. Rupnik Vec (Ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 50–59). Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo.
- Blažič, M., Ivanuš Grmek, M., Kramar, M., Strmčnik, F. (2003). *Didaktika*. Novo mesto: Visokošolsko središče Novo mesto.
- Heberle Perat, M. (1993). Spoznavanje narave in družbe – vezivo vedenj v začetnih razredih osnovne šole. *Sodobna pedagogika*, 44 (9–10), 538-543.
- Hodnik Čadež, T. (2008). Učitelj kot raziskovalec medpredmetnega povezovanja, V J. Krek, T. Hodnik Čadež, J. Vogrinc, B. Sicherl Kafol, V. Devjak, V. Štemberger (Ur.), *Učitelj v vlogi raziskovalca* (str. 131–49). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Hodnik Čadež, T. in Filipič, T. (2005). Medpredmetno povezovanje v prvem razredu osnovne šole. *Pedagoška obzorja*, 20 (3–4), str. 3–15.
- Hus, V., Ivanuš Grmek, M., Čagran, B. (2008). Mnenja učiteljev o integraciji predmeta spoznavanje okolja z drugimi predmeti. *Pedagoška obzorja*, 23 (3–4), str. 66–80).
- Ivanuš Grmek, M., Čagran, B. Sadek, L. (2009). *Eksperimentalna študija primera pri pouku spoznavanja okolja*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Kralj, D. (1992). Integrirani pouk – poskus opredelitve in izkušnje ob uvajanju. V d. Milekšič, V. (Ur.), *Didaktična prenova razredne stopnje osnovne šole. Integrirani pouk* (str. 111-124). Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Kramar, M. (1991). Didaktični koncept pouka v nižjih razredih osnovne šole. *Educa*, 1 (2), 125-131.
- Marentič-Požarnik, B. (1997). Cilji, izhodišča in možne stranpoti kurikularne prenove. V A. Barle Lakota in K. Bergant (Ur.), *Kurikularna prenova* (29–44). Ljubljana: Nacionalni kurikularni svet.
- Marentič-Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Novak, H. (1990). *Projektno učno delo: drugačna pot do znanja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Novak, H. (2009). *Projektno delo kot učni model v vrtcih in osnovnih šolah* (str. 11–63). Radovljica: Didakta.
- Poljak, V. (1974). *Didaktika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

- Predlog posodobljenega učnega načrta. Spoznavanje okolja. Osnovna šola. (2008).
- Sicherl Kafol, B. (2002). Glasbena didaktika v luči medpredmetnih povezav. *Sodobna pedagogika*, 53 (1-2), 50-62.
- Skribe-Dimec, D. in Umek, M. (1994). Integrirani pouk ali enolončnica? *Sodobna pedagogika*, 45 (1–2), str. 59

PRILOGE

Priloga 1	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
2. dan	
Predmet	GLASBENA VZGOJA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	10. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	GLASBA, GIBANJE IN PLES
Učna enota	STARE PESMI, GLASBILA IN PLESI (OB BISTREM POTOKU JE MLIN)
Učni cilji AFEKTIVNI	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - znajo doživeto zapeti pesem, - ob petju in plesu se znajo sprostiti, - doživljajo prijetna čustva ob poslušanju in petju glasbe, - skrbijo za pravilno in lepo petje, - z gibanjem izražajo doživljanje in občutenje pesmi,
PSIHOMOTORIČNI	- plesne korake znajo združiti s petjem pesmi,
KOGNITIVNI	<ul style="list-style-type: none"> - pojejo in poustvarjajo slovensko ljudsko pesem, - prepoznavajo enake oblikovne dele pesmi, - zaključke fraz ustvarjalno izražajo z zvoki lastnega glasbila, - petje pesmi povezujejo s prvinami ljudskega plesa.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna, v dvojicah
Učne metode	ritmična izreka, metoda posnemanja, analitično poslušanje, delo s slikovnim zapisom, razgovor, razlaga
Učni pripomočki	CD-predvajalnik, klavir, plakat s slikovnim zapisom, slike (rešitve ugank), zvočno gradivo: B. Oblak (2001): Glasbena slikanica 3. Ljubljana: DZS
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Oblak, B. (2003). Glasbena slikanica 3: Priročnik za učitelje. Ljubljana: DZS - Oblak, B., Prelog, M. (2001): Glasbena slikanica 3, delovni učbenik. Ljubljana: DZS - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, glasbena vzgoja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - športna vzgoja, - spoznavanje okolja

POTEK UČNE URE		
GLASBENE DEJAVNOSTI	DEJAVNOSTI UČITELJA	DEJAVNOSTI UČENCEV
RITMIČNA IZREKA UGANK	<p>Učence motiviram k poslušanju ugank.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mehko je, ko po njej se gazi, trdo pozimi v mrazi. [voda] 2. Ob bregu stoji, voda njegovo kolo vrti. [mlin] 3. V mlinu dela in njegova obleka je bela. [mlinar] Bela je kot sneg, iz nje nastane dober hleb. [moka] 4. Na mizi leži in omamno diši. [kruh] <p>(Pri izrekanju ugank, lepim na tablo slike rešitev.)</p> <p>Vprašam, ali kdo ve, o kateri pesmi govorimo.</p>	<p>Pozorno poslušajo ugank in nato ponovijo za menoj.</p> <p>Skušajo ugotoviti, kaj je pravilni odgovor.</p> <p>Poskušajo odgovoriti na vprašanje.</p>
PETJE S POSNEMANJEM	<p>Učencem povem, da se bomo pesem učili s posnemanjem po frazah ob spremljavi klavirja.</p> <p>1. kitica pesmi: Zapišem posamezne fraze in počakam, da učenci ponovijo za mano (me posnemajo). Večkrat ponovim dele, da besedilo zapojejo čim bolj doživeto, nato vsi skupaj zapojemo celotno kitico.</p>	<p>Ponavljajo fraze, ki jih zapoje učiteljica, in se tako učijo besedila, melodije in ritma pesmi. Nato zapojejo celo kitico.</p>
IGRANJE NA LASTNA GLASBILA	<p>Po končani frazi (cin, cin) pokažem s ploskanjem. Učencem rečem, naj zaključek fraze izrazijo z lastnim glasbilom (tleskanje, žvižganje, udarec ob tla z nogo ...).</p>	<p>Izberejo si lastno glasbilo, s katerim bodo zaključili frazo.</p>
PETJE S POSNEMANJEM	<p>Še enkrat zapojem skupaj z učenci in na koncu fraze zaploskam.</p>	<p>Pojejo in zaključijo frazo z lastnim glasbilom.</p>

PETJE PO SLIKOVNEM ZAPISU	<p>2. kitica pesmi: Zapojem posamezne fraze in s pomočjo plakata z roko nakazujem melodijo pesmi.</p> <p>Preko plakata učence spodbujam k branju slikovnega zapisa (melodije in ritma) na plakatu, tako da melodijo nakazujejo z roko.</p> <p>Medtem ko učenci pojejo, sama s prstom sledim zapisu.</p> <p>Večkrat ponovim dele, da besedilo zapojejo čim bolj doživeto, nato vsi skupaj zapojemo celotno kitico.</p> <p>Vprašanja:</p> <p>Zakaj so ene note na sliki višje, druge pa nižje? Zakaj so ene note večje od drugih? Iz koliko delov je sestavljena kitica? Ali se deli pesmi ponavljajo? Kateri? V čem sta si podobna prvi in drugi del ter v čem se razlikujeta? Kako zaključimo kitico prvič in kako drugič?</p>	<p>Ogledajo si slikovni zapis pesmi, ponavljajo fraze, ki jih zapojem in ob petju sledijo s prstom po zraku.</p> <p>Zapojejo celo kitico.</p> <p>Odgovorijo na vprašanja.</p>
DOŽIVLJAJSKO IN POZORNO POSLUŠANJE	<p>Motiviram k poslušanju zvočnega posnetka.</p> <p>Vprašanja:</p> <p>Ali sedaj znate že celotno pesem? Koliko kitic ima pesem?</p>	<p>Poslušajo zvočni posnetek.</p> <p>Po poslušanju ugotovijo, da ima pesem tri kitice, oni pa za zdaj znajo le dve.</p>
PETJE S POSNEMANJEM	<p>3. kitica: Zapojem tretjo kitico po frazah in počakam, da učenci ponovijo za mano (me posnemajo), nato pa vsi skupaj zapojemo celotno kitico.</p> <p>Vsi skupaj zapojejo celotno pesem. Ob petju spodbujam doživlajsko poustvarjanje in spremembo dinamike.</p>	<p>Zapojejo tretjo kitico po frazah.</p> <p>Zapojejo celotno pesem in jo skladno z vsebino doživlajsko poustvarijo in s spremembo dinamike poudarjajo njene refrene.</p>
PLESANJE	<p>Učence povabim pred tablo. Učencem postopno, po delih pokažem ples, učenci dele plesa Ob bistrem potoku je mlin postopoma ponovijo.</p>	<p>Poiščejo si par in se primejo za roke. Opazujejo me pri izvajanju plesa in ga po delih za menoj tudi ponovijo.</p>
DOŽIVETO PETJE	<p>Učence spremljam s klavirjem.</p>	<p>Na koncu odplešejo celoten ples, brez moje pomoči, in med plesom doživeto pojejo.</p>

Priloga 2	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
2. dan	
Predmet	GLASBENA VZGOJA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	12. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	LJUDSKE PESMI – NAŠE BOGASTVO
Učna enota	IZIDOR OVČICE PASEL
Učni cilji	Učenci:
AFEKTIVNI	- Z gibanjem znajo izražati svoja doživetja.
PSIHOMOTORIČNI	- Znajo zapeti pesem, - znajo ritmično interpretirati pesem.
KOGNITIVNI	- Znajo zbrano poslušati, - naučijo se pesem po metodi odmeva in jo pravilno zapojejo, - urijo se v branje likovnih simbolov za višino in dolžino tonov, - spoznajo besedno in glasbeno vsebino nove pesmi, - pesem se naučijo pravilno ritmično in melodično izvajati,
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	razgovor, razlaga, demonstracija, metoda odmeva, metoda izvajanja ritma pesmi, gibanje ob glasbi, metoda branja in dela s tekstom, metoda posnemanja
Učni pripomočki	sintetizator, aplikacija melodije pesmi, posnetek skladbe
Literatura	- Oblak, B. (2003). Glasbena slikanica 3: Priročnik za učitelje. Ljubljana: DZS - Oblak, B., Prelog, M. (2001): Glasbena slikanica 3, delovni učbenik. Ljubljana: DZS - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, glasbena vzgoja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002
Medpredmetne povezave	- športna vzgoja, - spoznavanje okolja.

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>V tem tednu se pogovarjamo predvsem o poklicih. Preko ljudske pesmi Ob bistrem potoku je mlin smo spoznali poklic mlinarja. Se še spomnite? Pa jo zapojmo.</p> <p>Kakšna pa je značilnost ljudske pesmi? Kako pa so se prenašale iz roda v rod?</p> <p>Torej poznamo skladatelja in avtorja pri ljudskih pesmih?</p> <p>Katere ljudske pesmi pa poznate? Katere ste se naučili v šoli?</p> <p><u>Napoved smotra</u></p> <p>Ali so tudi pastirji prenašali ustno izročilo? Ali so tudi o njih pisali kake pesmi? Jaz vem za eno. In danes se jo bomo naučili.</p>	<p>Pesem doživeto zapojejo. Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci odgovorijo, ali so že slišali ljudsko pesem. Učenci povedo, da je zanjo značilno, da se prenaša preko ustnega izročila iz roda v rod, zato se lahko skozi leta spreminja. Njen avtor in tudi skladatelj nista znana. Učenci naštejejo nekaj ljudskih pesmi, ki jih poznajo.</p>
<p><u>Učenje nove pesmi</u></p> <p>PREDSTAVITEV PESMI</p> <p>»Pesem, ki se je bomo naučili, je slovenska ljudska. Udobno se namestite in mi prisluhnite.«</p> <p>Zapojem in zaigram slovensko ljudsko pesem: Izidor ovčice pasel.</p>	
<p>OBDELAVA BESEDILA</p> <p>Na tablo pritrdim aplikacijo zapisa pesmi s simboli. Pesem najprej sama recitiram in hkrati kažem po aplikaciji.</p> <p>Učence vprašam, če vedo, kdo je bil Izidor? Kaj je delal? Kako je pel? In kaj se je zgodilo z njim, ko je ovčke napasel?</p> <p>Vprašam jih tudi, če vedo, kaj je to vojaški stan. Če poznajo kakega vojaka?</p> <p>Ali je ta pesem vesela ali žalostna? Zakaj?</p> <p>Povem jim tudi, da so nekoč vojaki odhajali od doma za dolgo časa in da to ni bil preveč vesel dogodek, ker so doma pustili starše, prijatelje, svoje ljubice ... in da so se z njimi slišali le preko pisem.</p>	<p>Poslušajo</p> <p>Odgovorijo: Izidor je bil pastir, ki je rad pel in igral. Pasel je ovce. Ko pa je delo odpravil, pa je odšel v vojsko. Pesem ni vesela. (Izidor se poslavlja, ker za dolgo časa odhaja od doma.)</p>

<p>OBDELAVA RITMA</p> <p>»Pa pogledjmo sliko, ki je na tabli. Kaj mi lahko o njej poveste? Kaj vidite? Kakšne so ovčke po velikosti? Zakaj so na sliki ene večje, druge manjše?«</p> <p><u>Zamislmo si pastirce, ki so se klicali s hriba na hrib. Poleg imena se je slišal tudi odmev.</u></p> <p>»Sedaj se bomo igrali vam znano igrico odmev. Najprej začnem jaz, vi pa za menoj ponovite.«</p> <p>Učencem demonstriram, kako bi ritem ponazorili: Prva doba plosk, druga doba udarec po ramenih, tretja doba udarec po kolenih. (Najprej učenci usvojijo ritem brez besedila.) To počnemo skupaj z ritmičnim izrekanjem besedila, nato kažem ritem še na aplikaciji.</p>	<p>Sodelujejo v razgovoru, opazujejo aplikacijo. (Večja je ovčka, dalj časa držimo, pri manjših ovčkah pa izgovarjamo hitreje.)</p> <p>Ponavljajo po odmevu.</p> <p>Opazujejo in ponavljajo</p>
<p>OBDELAVA MELODIJE</p> <p>»Sedaj ko besedilo že dobro poznate, se bomo pesmico naučili še zapeti.«</p> <p>Učence vprašam, po čem se še razlikujejo ovčke na sliki (višje, nižje). Kaj to pomeni?</p> <p>Učenje pesmi po metodi odmeva. Po delih se učimo pesem, dokler je v celoti ne usvojijo. Pesem zapojemo še ob spremljavi in gibanju.</p> <p>UČENCEM PREDVAJAM ZVOČNI POSNETEK IN JIM NAROČIM, NAJ ZRAVEN ZAPOJEJO.</p> <p>POSLUŠANJE ZVOČNEGA POSNETKA</p> <p>Učenci prisluhnejo zvočnemu posnetku in pojejo.</p> <p>PESEM DVOGLASNO ZAPOJEJO</p> <p>Pesmico skušamo zapeti dvoglasno. Jaz pojem višje, otroci pa nižje. Pesem zaigram dvoglasno.</p>	<p>Ene ovčke so višje; te predstavljajo višje tone, druge pa so nižje in predstavljajo nižje tone.</p> <p>Pojejo in se gibajo.</p> <p>Poslušajo in sodelujejo s petjem.</p> <p>Poskušajo pravilno zapeti.</p> <p>Učenci si izmišljajo nove verze.</p>
<p>GLASBENA USTVARJALNOST</p> <p>Kaj mislite, kaj se je pa potem zgodilo s pastirčkom? A je mogoče jokal, da ni njegovih prijateljev? Ali je mogoče spoznal nove ljudi?</p>	<p>Učenci razmišljajo in odgovarjajo na vprašanja.</p>
<p style="text-align: center;">ZAKLJUČNI DEL</p>	
<p>Vsakemu učencu naročim, naj zapiše še tretjo kitico, v kateri bodo zapisali, kaj se je s pastirčkom dogodilo pozneje.</p>	<p>Učenci zapišejo še tretjo kitico besedila, v kateri zapišejo, kaj se je s pastirčkom zgodilo.</p> <p>Vsak učenec prebere svojo tretjo kitico.</p>

Priloga 3	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
3. dan	
Predmet	LIKOVNA VZGOJA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	11. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
LIKOVNO PODROČJE	RISANJE
LIKOVNI PROBLEM	ČRTNA RISBA
LIKOVNA TEHNIKA	RISANJE S TUŠEM
LIKOVNA TEMA	ČLOVEŠKA FIGURA
LIKOVNI MOTIV	POKLICI
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poglobijo znanje o črtah, - poznajo tehniko risanja s tušem in z različnimi pripomočki, - znajo narisati figuro, - znajo razporediti elemente po likovni ploskvi, - natančno narišejo črtno risbo, - kritično ocenijo in vrednotijo izdelke.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje, delo s prstnimi lutkami
Učni pripomočki, material, orodja	CD-zgoščenka Gasilec Samo, tuš, palčka, čopiči, zobotrebec, trska, listi različnega formata
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, likovna vzgoja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja, - slovenščina, - matematika

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učence povprašam, če vedo, kateri poklic opravljajo njihovi starši.</p> <p>Vprašam jih, če znajo naštet poklice, pri katerih je potrebna uniforma.</p> <p>Učencem zavrtim posnetek gasilske sirene. Ali veste, pri katerem poklicu se ta sirena uporablja?</p> <p>Ko sem bila sama mlada, sem zelo rada gledala risani film Gasilec Samo.</p> <p>Ga poznate?</p> <p>Učencem zavrtim del risaneega filma Gasilec Samo.</p>	<p>Učenci naštevajo različne poklice svojih staršev.</p> <p>Učenci naštevajo poklice, kjer je potrebna uniforma (policist, carinik, poštar ...).</p> <p>Učenci odgovorijo, da to sireno uporabljajo gasilci pri svojem delu.</p> <p>Učenci odgovarjajo.</p> <p>Učenci pozorno gledajo risani film.</p>
<p>Kakšen se vam je zdel risani film?</p> <p>Vam je bil Gasilec Samo všeč?</p> <p>Kaj je delal?</p> <p>Je pomagal drugim?</p> <p>Kako jim je pomagal?</p> <p>Pa bi mi to lahko narisali?</p> <p>Učence vprašam, s čim vse se da risati.</p> <p>Kaj od tega so tekoči risarski materiali in kaj trdi?</p> <p>Kaj pa nastane, ko potegnemo s pisalom po listu?</p> <p>Kaj pa če močno pritismo?</p> <p>Pokaži.</p> <p>Kako pa bi lahko še drugače narisali črte?</p> <p>Pokaži. Kakšno črto si narisal?</p> <p>Poznate še kakšne druge črte? Katere?</p> <p>Skupaj ponovimo, kakšne črte obstajajo (dolge, kratke, ravne, krive, lomljene, tanke, debele). Otroke spomnim, da se iz teh črt da narisati razne vzorce.</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci naštevajo razna likovna orodja: - barvice, flomastri, voščenske, tuš.</p> <p>Učenci odgovarjajo.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Učence povabim k mizi.</p> <p>Demonstriram likovno tehniko – risanje s tušem.</p> <p>Opozorim jih na to, da čopiča in trske nikoli ne puščamo v tušu. Če se jim na listu naredi packa, naj nikar ne obupajo, ampak iz nje kaj naredijo, npr. kakšen pripomoček.</p>	<p>Učenci pozorno poslušajo.</p>
<p>Danes boste narisali gasilce pri svojem delu.</p> <p>Risali boste s tušem in uporabili tanek in debel čopič, palčko in zobotrebec. Risali boste različne črte in najprej boste narisali večje površine (človeško figuro), nato pa boste zapolnili manjše površine, podrobnosti (oči, lase, trepalnice).</p>	<p>Učenci pozorno poslušajo.</p>

<p>Učence opozorim na merila, ki jih prikažem na tabli. Povem, da lahko format lista poljubno obrnejo. Pri delu boste pozorni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na različne vrste črt, - na razporeditev na listu, - na upoštevanje motiva, - izvirnost, - na čistost izdelka. 	<p>Učenci rišejo samostojno ali ob moji pomoči.</p>
<p>Učenci so razdeljeni v tri skupine, in sicer glede na to, na katero podlago bodo risali (na gladek bel papir, na ovojni rjavi papir ali na barvne liste). Rišejo na različne formate. Učencem razdelim liste, jim svetujem in jih spodbujam pri delu.</p>	<p>Učenci rišejo. Če potrebujejo mojo pomoč, me pokličejo.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Podam navodila, da pospravijo pripomočke in svoje mesto ustvarjanja.</p> <p>Izdelke pritrdimo na tablo in jih skupaj ovrednotimo.</p>	<p>Učenci pospravijo za seboj.</p> <p>Učenci sodelujejo pri vrednotenju.</p>

Priloga 4	POKLICI IN USTANOVE	
Projektni teden		
1. dan		
Predmet	MATEMATIKA	
Učiteljica	Tjaša Krautberger	
Datum	9. 5. 2011	
Razred	3. RAZRED	
Učna tema	RAČUNAMO Z DENARJEM	
Učna enota	DENAR	
Vzgojno-izobraževalni cilji	Učenci: <ul style="list-style-type: none">- spoznajo pomen denarja,- znajo razlikovati med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci),- rešijo probleme, pri katerih si pomagajo s sliko.	
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje	
Učni pripomočki	denar, delovni zvezek, aplikacije za denar, predmeti za prodajo, računalnik, PPT – naš denar	
Literatura	<ul style="list-style-type: none">- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, matematika, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002- Rajšp, M., Šafarič, J.: Tretji koraki v matematiko, delovni zvezek in priročnik za matematiko v 3. razredu osnovne šole, Ljubljana: Rokus, 2000	
Medpredmetne povezave	spoznavanje okolja	
POTEK UČNE URE		
UČITELJICA		UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA		
Učence vprašam, če so že bili v trgovini. Kaj ste kupili? Ste kupovali s starši ali ste že kdaj kupili kaj sami? S čim ste plačali?		Učenci odgovarjajo.

<p>Učencem pokažem EVRE, ki jih imam s seboj. To je naš denar. Papirnati denar se imenuje BANKOVEC, denar, ki je narejen iz kovine pa KOVANEK.</p> <p>Dva učenca prosim, da mi pomagata pritrditi bankovce in kovance na tablo.</p> <p>Zdaj pa prosim, da denar razvrstite od največjega do najmanjšega.</p> <p>Kako vemo, da smo denar pravilno razvrstili? Kakšna je razlika med bankovci in kovanci? Ali imamo evre samo v Sloveniji ali tudi drugod po svetu?</p> <p>Učencem ob PPT – NAŠ DENAR – razložim:</p> <p><i>Tudi drugod po svetu uporabljajo evro, in sicer v državah, ki so članice Evropske unije (Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Grčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Portugalska, Španija, Slovenija (1. jan 2007), od leta 2009 pa uporabljajo evre tudi na Cipru in Malti. Torej, na evrih je napis EURO, po slovensko pa pišemo EVRO. Kratica pa je €.</i></p> <p><i>Evrobankovci so v vseh državah evroobmočja enaki, medtem ko je sprednja, številčna stran evrokovancev enaka, zadnja stran z motivom pa se razlikuje glede na posamezno državo.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in sodelujejo.</p> <p>Učenci razvrščajo denar in poslušajo.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Kaj mislite, koliko stane avto?</p> <p>Kaj mislite, je to drago ali poceni?</p> <p>Kaj mislite, koliko stane kepica sladoleda?</p> <p>Ali je to drago?</p>	<p>Učenci odgovarjajo.</p>
<p>Igrali se bomo igrico DRAGO ali POCENI?</p> <p>Vsak učenec bo dobil predmet ali sliko predmeta, za katerega bo moral ugotoviti, ali je bil izdelek drag ali poceni. Kar je nad 10 EVROV, smatramo, da je drago, kar pa je pod tem zneskom, smatramo, da je poceni.</p> <p>Na tablo nalepim sva lističa. Na enem piše POCENI, na drugem DRAGO. Učencem naročim, naj predmet ali sliko predmeta, ki jo dobijo, temeljito preučijo, nato pa izdelek ali sliko nalepimo pod enega izmed napisov. Ko učenci pritrdijo, vsak svoj izdelek, jih vprašam, če se strinjajo s pripetim.</p> <p>Skupaj pogledamo posamezni izdelek. Ustavimo se pri mlečni čokoladi. Ali je mlečna čokolada pravilno razvrščena med poceni stvari? Zakaj? Recimo, da mlečna čokolada stane 5 evrov. Na koliko načinov lahko plačamo?</p> <p>$1€+1€+1€+1€+1€=5€$</p> <p>Ali lahko plačamo še kakor koli drugače?</p> <p>$2€+2€+1€=5€$</p> <p>Z učenci skupaj ugotovimo, da lahko plačujemo na različne načine.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci upoštevajo navodila.</p> <p>Da.</p> <p>Učenci odgovarjajo.</p> <p>$1€+1€+1€+1€+1€=5€$</p>
<p>Učencem naročim, naj si pripravijo matematične mape. Iz njih iztrgajo priloge z denarjem (evri). Denar naj si razporedijo po kupčkih in pripravijo na rob mize. S tem denarjem bomo kupovali in prodajali.</p>	<p>Učenci trgajo priloge in pripravijo vse potrebno za trgovino. Izberejo predmete ter jih opremijo s cenami.</p>
<p>Sledi samostojno delo. Učencem naročim, da odprejo delovni zvezek in samostojno rešijo naloge.</p>	<p>Učenci samostojno rešujejo.</p>

ZAKLJUČNI DEL	
<p>Naloge v delovnem zvezku skupaj pregledamo. Učencem naročim, da pospravijo denar v svoj prostorček, da ga shranimo za jutri. Za domačo nalogo naj učenci doma opazujejo živila in poskušajo ugotoviti, koliko je posamezno živilo stalo.</p>	
Priloga 5 Projektni teden 2. dan	POKLICI IN USTANOVE
Predmet	MATEMATIKA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	10. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	RAČUNAMO
Učna enota	RAČUNAMO Z DENARJEM
Učni cilji	
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo pomen denarja, - znajo razlikovati med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci), - pri reševanju problemov si pomagajo s sliko, - se urijo v besedilnih nalogah.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje
Učni pripomočki	aplikacije za denar, pripomočki za trgovino
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, matematika, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Rajšp, M., Šafarič, J.: Tretji koraki v matematiko, delovni zvezek in priročnik za matematiko v 3. razredu osnovne šole, Ljubljana: Rokus, 2000
Medpredmetne povezave	- spoznavanje okolja
POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	

<p>Prejšnjo uro smo govorili o denarju. Pa ponovimo. Kako se imenuje denar, s katerim plačujemo v Sloveniji? Katere vrste denarja poznamo? Kot smo rekli, poznamo bankovce in kovance. Vzemimo za primer en lonček jogurta. Koliko mislite, da stane en lonček jogurta (lonček jogurta držim v roki). Pod njim pritrdim 2 €. Ali lahko plačamo še na kateri koli drugi način? Pritrdim pod sliko 1 €+1 €. Koliko pa nam mora vrniti? Kako bi to izračunali?</p> <p>Vzamem še en izdelek, ki stane 6 evrov. Kako bi plačali ta izdelek? 6 evrov 2 €+2 €+2 €, 1 €+ 5 €, 2 €+2 €+1 €+1 € 2 €+1 €+1 €+ 1 €+1 € 1 €+1 €+1 €+1 €+ 1 €+1 € 4 evrov Kaj pa, če imamo 10 evrov? Koliko nam mora vrniti trgovec? Kako to izračunamo?</p> <p>10 €-6 €=4 €, ker je 4 €+6 €=10 €.</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci povedo različne zneske.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Zdaj se bomo pa malo zabavali. Igrali se bomo namreč trgovino.</p> <p>Igramo se trgovino</p> <p>Učence razdelimo v dve skupini in v vsaki skupini določimo učenca, ki bo prodajalec v trgovini. Izdelke v trgovini označimo s cenami, ki so izbrane tako, da se izognemo prehodu prek desetice. Predlagamo, da so cene v centih, da bodo vrednosti izdelkov bližje realnim vrednostim. Vsak od ostalih članov skupine ima kuverto s kovanci.</p> <p>Možnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učenci imajo v kuvertah na voljo kovance za 10, 5, 2 in 1 c, tako da lahko plačajo točno. - V kuverti so le kovanci za 10 in za 5 c. Če učenec ne more plačati s točnim zneskom, mu mora prodajalec vrniti znesek, ki ustreza nekemu enomestnemu številu. Na ta način bomo utrjevali odštevanje enic od dvomestnega števila. 	<p>Učenci se igrajo trgovino.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Podam navodila, da povedo, koliko denarja jim je ostalo in koliko so zapravili. Skupaj proučujemo njihove nakupe.</p>	<p>Učenci poročajo.</p>

Priloga 6	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
3. dan	
Predmet	MATEMATIKA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	11. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	
Učna enota	BESEDILNE NALOGE
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo pomen denarja, - znajo razlikovati med osnovnimi vrednostmi denarja (bankovci, kovanci), - pri reševanju problemov si pomagajo s sliko, - se urijo v besedilnih nalogah, - spoznajo denar drugih držav (Madžarske, Hrvaške, Anglije ...), - znajo uporabiti vsakdanje pripomočke in naprave za prenos ter sprejem informacij (računalnik, interaktivna tabla).
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna.
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje
Učni pripomočki	sodelovalne karte, interaktivna tabla, projektor, računalnik
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, matematika, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Rajšp, M., Šafarič, J.: Tretji koraki v matematiko, delovni zvezek in priročnik za matematiko v 3. razredu osnovne šole, Ljubljana: Rokus, 2000
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja - slovenščina

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učencem pokažem sliko, na kateri je prikazan požar nekega poslopja. V tem poslopju je bilo 30 oseb. Gasilci so jih 7 že rešili iz gorečega poslopja. Koliko oseb je še ostalo?</p> <p>Sliko pritrdim na tablo in s flomastrom nanjo narišem najprej 30 oseb, pozneje pa jih 7 prečrtam. Z učenci skupaj zapišemo račun. In sicer:</p> $30 - 7 = 23$ <p>Odgovor se glasi, da je v poslopju še 23 oseb. Kako bi se torej glasilo navodilo?</p> <p>Z učenci skupaj zapišemo navodilo za besedilno nalogo. V času požara je bilo v nekem poslopju 30 oseb. Gasilci so 7 oseb že rešili. Koliko oseb morajo še spraviti na varno?</p>	<p>Učenci odgovarjajo.</p>
<p>Učencem povem, da bomo pri tej uri reševali besedilne naloge. Opozorim jih, da naj navodila berejo natančno in da morajo pri vsaki nalogi zapisati odgovor.</p> <p>Besedilne naloge bomo reševali tudi na interaktivni tabli.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Učencem razložim, da bodo v glavnem delu ure reševali naloge na interaktivni tabli ter se sami preizkusili v znanju s sodelovalnimi kartami.</p> <p>Učence razdelim v dve skupini. Prva skupina rešuje naloge na interaktivni tabli, druga pa se pomeri v sodelovalnih kartah.</p> <p>Sodelovalne karte, reševanje nalog na interaktivni tabli – RAČUNAMO Z DENARJEM EUR in denarjem drugih držav. (Mimo studio)</p>	<p>Učenci igrajo s sodelovalnimi kartami ter rešujejo naloge na interaktivni tabli.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Učence vprašam, kakšne se jim zdijo sodelovalne karte ter kaj so se naučili s pomočjo nalog na interaktivni tabli.</p> <p>Kaj ste se naučili?</p> <p>Ste preverili rešitve?</p> <p>Z učenci skupaj pregledamo nekaj primerov nalog na sodelovalnih kartah.</p>	<p>Učenci poslušajo in odgovarjajo.</p>

Priloga 7	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
4. dan	
Predmet	MATEMATIKA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	12. 5. 2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	
Učna enota	POŠTEVANKA – utrjevanje in ponavljanje
Vzgojno-izobraževalni cilji	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - ponovijo in utrdijo pošteevanko, - spoznajo sodelovalne veščine, - spoznajo poklic učitelja.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna, dvojice
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje, delo s prstnimi lutkami
Učni pripomočki	aplikacije za denar, pripomočki za trgovino, sodelovalne karte: pošteevanka, računalnik, projektor
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, matematika, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Rajšp, M., Šafarič, J.: Tretji koraki v matematiko, delovni zvezek in priročnik za matematiko v 3. razredu osnovne šole, Ljubljana: Rokus, 2000
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja, - slovenščina

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učencem dam navodilo, da si sezujejo copate.</p> <p>Sprašujem, kdo bi jih vzel, če ne bi imeli čistih in zašitih?</p> <p>Kako bi imenovali poklic nekoga, ki šiva copatke?</p> <p>Kako pa imenujemo osebo, ki šiva oblačila?</p> <p>Odberem 5 parov copat in jih položim na sredino kroga. Pozovem lastnike copat, da stopijo v sredino kroga in vzamejo v roke svojo obutev. <i>Koliko otrok je prišlo po obutev? Pet. Koliko copat drži v rokah vsak učenec? Dva. Koliko čevljev je torej v rokah učencev? Deset. Kako bi to zapisali z računom?</i></p> <p>Preverim, če je zveza med množenjem in seštevanjem vsem jasna.</p>	<p>Učenci postavijo ob rob stene svoje copate in se usedejo v krog poleg njih.</p> <p>Učenci odgovorijo, da Muca Copatarica.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Vsak otrok sam sestavi račun na svoj list in ga izračuna. Nato račun preberejo. Večina: $5 \times 2 = 10$, lahko pa tudi v obliki seštevanja $2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10$.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Pripravim PPT-projekcijo – MNOŽENJE.</p> <p>Na tablo zapišem števila, ki ponazarjajo zmnožek.</p> <p>DELITEV V SKUPINE ZA IGRO SODELOVALNIH KART</p> <p>Pripravim listke z zmnožki in listke z računi množenja. Učencem podam navodila.</p> <p>SODELOVALNE KARTE (učenec-učitelj)</p> <p>Učencem povem, da bodo v paru igrali igro sodelovalnih kart. En učenec bo igral poklic učitelja, drugi bo učenec. Med igro naj razmislijo, kako se počutijo v svoji vlogi.</p> <p>Tisti, ki bo učitelj, bo učencu pokazal kartico z računom, na drugi strani kartice bo rezultat in ga bo videl le učitelj v vlogi učenca. Če učenec pravilno izračuna, da učitelj kartico na predlogo z znakom pravilno, sicer na znak nepravilno. Nato vlogi zamenjata.</p>	<p>Ob PPT-projekciji vsak učenec izračuna en račun množenja.</p> <p>Nato vsak učenec pride k tabli, si izbere zmnožek in nanj zapiše račun množenja, ki sodi k zapisanemu zmnožku.</p> <p>Učenci naključno vlečejo listke in poiščejo svoj ustrezni par: račun množenja in ustrezni zmnožek. Par nato vnaprej igra skupaj sodelovalne karte.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci razmišljajo v smeri, da je učitelj odgovoren, natančen, da mora učenca dobro poslušati, biti pravičen ... To delo je odgovorno in zahtevno.</p> <p>Učenci igrajo sodelovalne karte. Po končani igri pari poročajo učiteljici rezultate izračunov.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Učence vprašam, kako so se počutili v vlogi učitelja.</p> <p>Na tablo pripravimo miselni vzorec.</p>	<p>Učenci sodelujejo v pogovoru in v miselni vzorec zapisujejo vlogo učitelja ter kako so se počutili.</p>

Priloga 8	POKLICI IN USTANOVE	
Projektni teden		
5. dan		
Predmet	MATEMATIKA	
Učiteljica	Tjaša Krautberger	
Datum	13.5.2011	
Razred	3. RAZRED	
Učna tema		
Učna enota	POŠTEVANKA – utrjevanje in ponavljanje	
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	Učenci: <ul style="list-style-type: none">- ponovijo in utrdijo pošteevanko,- spoznajo sodelovalne veščine,- spoznajo poklic učitelja.	
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, didaktična igra	
Učni pripomočki	kartončki z zlogi, papir, didaktična igra	
Literatura	<ul style="list-style-type: none">- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, matematika, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002- Rajšp, M., Šafarič, J.: Tretji koraki v matematiko, delovni zvezek in priročnik za matematiko v 3. razredu osnovne šole, Ljubljana: Rokus, 2000	
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none">- spoznavanje okolja- slovenščina	
POTEK UČNE URE		
UČITELJICA		UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA		
Na tablo pritrdim kartončke z zlogi (PO, ŠTE, VAN, KO, U TR, JU, JE, MO). Uredimo jih v smiselno celoto in ugotovimo, kaj bomo danes delali. Naslov napišemo na tablo in v zvezke. (UTRJUJEMO POŠTEVANKO)		Učenci po zlogih poskušajo ugotoviti temo današnje ure.

GLAVNI DEL	
<p>Učence razdelim v dve skupini. Vsaka skupina dobi večji format papirja in voščenske. Učencem podam navodilo za delo: Na list boste narisali obrise svojih dlani in prstov. Barve si lahko izberete sami. Vsak učenec lahko naredi največ dva obrisa. Z obrisi lahko oblikujete rožo, krog, vrste, trikotnik ali pa jih prosto razporedite po papirju.</p> <p>Po končanem delu skupin izberem nekaj najbolj domiselnih risb z različnim številom odtisov. Risbe pritrdim na tablo in učencem zastavim naslednje vprašanje: Koliko prstov je na posamezni risbi? Pod vsako risbo zapišemo račun seštevanja in množenja.</p> <p>Npr. $5 \times 6 = 30$ ali $8 \times 7 = 56$. Roke na slikah poljubno prekrivamo in odkrivamo, zato vedno najdemo drug račun množenja. Vsakemu učencu naročim, naj najde in razloži račun množenja.</p> <p>DIDAKTIČNA IGRA Po končanem delu učence usmerim k igranju didaktične igre. Še vedno so v skupinah in vsaka skupina dobi svojo didaktično igro. Podam jim navodila za delo. Vsak učenec vrže kocko. Na poljih je zapisana pošteevanka. Ko pridete do polja, na katerem je vprašanje o poklicu, morate na vprašanje pravilno odgovoriti, drugače se ne premaknete s prejšnjega mesta. V primeru, da je odgovor nepravilen, učenec enkrat ne meče.</p>	<p>Učenci se razdelijo v skupini.</p> <p>Učenci rišejo in obrisujejo svoje dlani.</p> <p>Učenci iščejo račune množenja in si jih zapisujejo.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci igrajo didaktično igro.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Učence vprašam, kakšna se jim je zdela didaktična igra. Ustno pregledamo račune množenja in vprašanja o poklicih ter na njih ustno odgovorimo in popravimo.</p>	<p>Učenci pozorno poslušajo pravilne rešitve didaktične igre.</p>

Priloga 9	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
5. dan	
Predmet	SLOVENŠČINA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	13.5.2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	SPOZNAVAM POKLICE
Učna enota	RAZLIČNI POKLICI - GASILEC
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI cilji	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - znajo oblikovati domišljjsko-čutne predstave književnih oseb in dogajalnega prostora, - spoznajo različne poklice, - vedo, kaj delajo in katere poklice opravljajo njihovi starši, sorodniki, - poznajo pomen številke 112.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje
Učni pripomočki	<ul style="list-style-type: none"> - Ježek Snežek in 112: Kdaj in kako pokličemo na številko za klic v sili, barvni lističi z zapisanimi besedami, sličice različnih poklicev - Barvni lističi z zapisanim besedilom
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, slovenščina, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Novak, T.: Ježek Snežek in 112: Kdaj in kako pokličemo na številko za klic v sili, Mladinska knjiga, 2008
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učence vprašam, če znajo natančno povedati, kaj je to poklic.</p> <p>Razložim jim, da je poklic tisto delo, katerega morajo ljudje nujno opravljati. Lahko so zidarji, kleparji, mizarji, lahko pa tudi učiteljice in učitelji.</p> <p>Učence vprašam, če vedo, kateri poklic opravljajo njihovi starši.</p> <p>Vsakemu učenci razdelim barvni listič, na katerem je zapisana beseda nekega poklica (beseda je zapisana napačno, npr. : TEČULIJ – UČITELJ, LECGASI – GASILEC, ZARMI – MIZAR, ŠNIKHI – HIŠNIK, RICAHAKU – KUCHARICA.</p> <p>Učencem naročim, da morajo iz zapisane besede razbrati poklic, nato pa dvigniti roko.</p> <p>Na svoji mizi pripravim sličice, ki prikazujejo poklice na lističih.</p> <p>Posameznega učenca prosim, naj dvigne svoj listič, prebere napačno zapisano besedo, nato pa pove, kateri poklic je v besedi našel. Prosim ga, naj iz sličic na moji mizi izbere tisto, ki prikazuje poklic.</p>	<p>Učenci odgovarjajo.</p> <p>Učenci samostojno odgovarjajo o poklicih svojih staršev.</p> <p>Učenci ugotavljajo pravilni poklic in dvigujejo roke.</p> <p>Učenci odgovarjajo ter iščejo pravilno sličico.</p>

GLAVNI DEL	
<p>Po končanem delu sama pokažem svoj barvni listič, na katerem piše LEKGASI. Ali kdo ve, kateri poklic najdemo v tej besedi?</p> <p>Danes bomo govorili o poklicu GASILCA. Ali kdo pozna ta poklic? Ali veste, kaj delajo gasilci? Kakšni pa so gasilci? Ali imajo gasilci posebno opremo in vozila? Zakaj pa potrebujemo gasilce? Kdo ve, katera številka je tista, na kateri so gasilci dosegljivi?</p> <p>Danes bomo prebrali zgodbico Ježek Snežek in 112: kdaj in kako lahko pokličemo na številko za klic v sili, avtorice Tanje Novak. Na kateri številki so dosegljivi gasilci? Ali so na tej številki dosegljivi le gasilci? Kdo nastopa v zgodbi? Kdo je Ježek Snežek? Kaj dobi junak zgodbe v darilo? Kakšno igro mu predlaga Ježek Snežek? Kdo je operativec v centru?</p>	<p>Učenci odgovorijo, da GASILEC.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci odgovorijo, da na številki 112.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p>
<p>Katere podatke potrebuje operativec, da lahko pošlje pomoč? Kaj se zgodi med njuno igro? Kdo je poklical številko 112? Kako se nesreča konča? Je fantek pravilno ravnal? Kakšna se ti je zdela zgodba? Kako bi sam ravnal v takšni situaciji?</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<ul style="list-style-type: none"> Danes smo spoznali, da moramo nujno poznati številko 112 in da v centru za obveščanje najdemo veliko poklicev. Podrobneje pa bomo danes spoznali gasilca, ki nam bo predstavil svoje delo ter nam odgovoril na vprašanja. 	<ul style="list-style-type: none"> Učenci prisluhnejo.

Priloga 10	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
4. dan	
Predmet	SLOVENŠČINA, SPOZNAVANJE OKOLJA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	12.5.2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	POSTAL BOM GASILEC
Učna enota	INTERVJU Z GASILCEM
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo poklic gasilca, - znajo kritično ovrednotiti poklic, - vedo, da moramo ljudje v svojem življenju nekatere dejavnosti opravljati nujno, za druge pa se odločimo sami, - znajo razlikovati med delom kot nujno dejavnostjo in prostočasno aktivnostjo, - vedo, kaj je poklic in kaj konjiček, - vedo, kaj delajo in katere poklice opravljajo njihovi starši, sorodniki, - poznajo zakonitosti lepega vedenja, - znajo uporabiti pravilni način pogovora pri intervjuju.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje
Učni pripomočki	listki za igro pantomimo, sličice
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, slovenščina, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Hergan I., Kovač T., Kolar M., Devetak I. (2008) Dotik okolja 3: Delovni zvezek za spoznavanje okolja v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga
Medpredmetne povezave	spoznavanje okolja

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učencem povem, da se bomo za začetek igrali pantomimo. Vprašam, če se kdo javi, in nekaj jih posamezno pokličem pred tablo. Poklicani učenec izvleče iz vrečke listek in z gibi, brez govorjenja, skuša prikazati to, kar piše na listku. Ostali učenci ugibajo, kaj prikazuje.</p> <p>Na listkih so zapisani poklici: voznik, kuhar, zdravnik, dirigent, natak, slikar, učitelj, policist.</p> <p>Učence vprašam:</p> <p>Kako rečemo vsemu temu z eno besedo?</p>	<p>Učenci vlečejo listke in ugibajo pantomimo.</p> <p>Učenci odgovorijo, da so to poklici.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Učencem postavim naslednja vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaj je to poklic? - Katere poklice poznate? - Kje opravljamo poklic? - Kako pridemo do poklica? - Ali se šolamo za vse poklice enako dolgo? <p>Izpostavim, da so vsi poklici enako cenjeni in potrebni.</p> <p>Na tablo pritrdim slike, ki prikazujejo ljudi v prostem času, hobije. Učenci, ki jih pokličem, slike opišejo.</p> <p>Učencem postavim vprašanja:</p> <p>Kako lahko vsemu temu (košarka, petje v zboru – glasbena šola, igranje, sankanje) rečemo z eno besedo?</p> <p>Kdaj se ukvarjamo s hobiji?</p> <p>Kaj pa je to hobi? Kako bi ga opisali?</p> <p>Naštejte nekaj hobijev.</p> <p>Spoznali smo različne poklice in različne hobije. Danes bomo podrobneje spoznali poklic gasilca, saj nas bo obiskal pravi gasilec.</p> <p>Prosim vas, da na lističe, ki sem vam jih razdelila, zapišete vprašanja, ki bi jih želeli zastaviti našemu gasilcu.</p> <p>Vprašanja na lističih nalepim na velik plakat, plakat pa nalepimo na tablo.</p> <p>Vljudno pozdravimo gasilca.</p> <p>Gasilec se nam predstavi in nam pripoveduje o svojem delu.</p> <p>Učencem povem, da imajo sedaj na voljo čas, zastaviti nekaj vprašanj. Pri tvorbi vprašanj naj bodo pozorni, da bodo gasilca intervjuvali.</p>	<p>Je delo, dejavnost, za katero dobimo plačilo. Za poklic se je treba izšolati, dobiti dovoljenje.</p> <p>Naštejejo poklice, ki jih poznajo.</p> <p>V službi.</p> <p>S šolanjem.</p> <p>Ne, za nekatere poklice potrebujemo npr. le osnovno šolo in poklicno šolo, za druge OŠ, SŠ in fakulteto ...</p> <p>Hobiji ali konjički.</p> <p>V prostem času.</p> <p>Je dejavnost, s katero se ukvarjamo zaradi veselja, ob njej se sprostimo in uživamo.</p> <p>Učenci naštevajo hobije, ki jih poznajo.</p> <p>Učenci zapisujejo vprašanja, ki jih bodo zastavili gasilcu.</p> <p>Učenci pozdravijo gasilca.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci postavljajo vprašanja.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
Gasilcu se zahvalimo za obisk v našem razredu.	Učenci se zahvalijo.

Priloga 11	POKLICI IN USTANOVE	
Projektni teden		
3. dan		
Predmet	SLOVENŠČINA	
Učiteljica	Tjaša Krautberger	
Datum	11.5.2011	
Razred	3. RAZRED	
Učna tema		
Učna enota	SVETLANA MAKAROVIČ: PEKARNA MIŠMAŠ	
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	Učenci: <ul style="list-style-type: none">- Znajo zaznati formalni začetek pravljice,- znajo oblikovati domišljijsko-čutne predstave književnih oseb in dogajalnega prostora,- znajo slediti zaporednemu toku dogodkov,- znajo med sabo primerjati dve književni osebi,- znajo tvoriti kombinacijo dveh pravljič.	
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje, delo s prstnimi lutkami	
Učni pripomočki	Slikanice Svetlane Makarovič, berilo, pripomočki za prstne lutke	
Literatura	<ul style="list-style-type: none">- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, slovenščina, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002- Grginič, M. (2001) Moje branje – svet in sanje: Berilo zadrugi razred osnovne šole in tretji razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Izolit	
Medpredmetne povezave	spoznavanje okolja	
POTEK UČNE URE		
UČITELJICA		UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA		
Usedemo se v krog. Učence prosim, da zaprejo oči. V mislih jih povabim v prodajalno kruha. Spodbujam jih, da svoje občutke opisujejo (npr. vonj po sveže pečenem kruhu, kako svoje delo opravlja pek itd.). ❖ »Zaprite oči. Predstavljajte si, da niste več v šoli. Lačni ste in pred seboj zagledate pekarno. Kakšna je? Vstopite. Kaj zagledate na policah? Kakšen je vonj? Zdaj lahko odprete oči. » ❖ »Kako ste se počutili?«		Učenci se usedejo v krog. Učenci opisujejo svoje občutke. Učenci opisujejo svoje počutje.

Učencem zastavim nekaj vprašanj: ❖ Ali kupite kruh v pekarni ali ga starši sami pečejo doma? ❖ Kakšna je po vašem mnenju razlika med kupljenim kruhom in kruhom, pečenim doma? ❖ Katero vrsto kruha imate najraje?	Učenci odgovarjajo na moja vprašanja.
GLAVNI DEL	
NAPOVED BESEDILA: <i>»Tudi v pravljичni deželi je odlična pekarna. V njej so včasih pekli najboljši kruh, dokler ...«</i> Danes boste poslušali pravljico znane pisateljice Svetlane Makarovič z naslovom Pekarna Mišmaš. Učence prosim, da se udobno namestijo in prisluhnejo. PREMOR PRED BRANJEM	Učenci prisluhnejo besedilu.
INTERPRETATIVNO BRANJE BESEDILA Učencem preberem pravljico Pekarna Mišmaš.	Učenci poslušajo besedilo.
ČUSTVENI PREMOR PO BRANJU: Vprašanja o vtisih učencev: Kakšna se vam je zdela pravljica? Ali vam je bila pravljica všeč?	Učenci odgovarjajo.
VPRAŠANJA ZA RAZUMEVANJE: Kje je bila pekarna Mišmaš? Od kod so dobivali moko? Kako se je začel dan? Opiši Mišmaša. Zakaj so ljudje hodili po kruh prav k njemu? Kaj so ga ljudje spraševali? Kdaj se je Mišmaš nasmehnil? Kam se je Mišmaš odpravil, ko so ljudje po hišah zaspali? Kako je bilo v podzemni dvorani? Kdo je Mišmašu pomagal peči kruh? Kako so miške pekle kruh? Kako je Mišmaš priganjal miške? Do kdaj so miške delale? Kaj se je zgodilo ob polnoči? Kako so ljudje, miške vzklikale Mišmašu?	Učenci odgovarjajo na vprašanja.
VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE: Kaj mislite, zakaj je Mišmaš odšel iz vasi?	
NEZNANE BESEDE: skopulja – ekspr. <i>skopa ženska</i> : nihče ne mara te brezsrčne skopulje opravljivka – <i>ženska, ki (rada) opravlja</i> : vaške opravljivke / ta novinarka je bila znana opravljivka zavist – <i>občutek velikega nezadovoljstva, da kdo ima, je deležen česa, kar si osebek želi</i> : ob njihovem bogastvu, uspehu ga obide, prevzame zavist ciza – ročni voziček na dveh kolesih Skupaj z učenci preberemo odlomek v berilu.	Učenci prisluhnejo razlagi neznanih besed. Po potrebi postavljajo vprašanja.
ZAKLJUČNI DEL	

Učence razdelim v dve skupini. Vsaka skupina dobi material za prstne lutke. V skupini si zamislite nadaljevanje pravljice. Sami izdelajte prstne lutke in sestavite zgodbo, ki jo boste predstavili sošolcem.	Učenci izdelujejo svoje prstne lutke.
--	---------------------------------------

Priloga 12	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
3. dan	
Predmet	SLOVENŠČINA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	11.5.2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	UPORABA PREDLOGOV
Učna enota	KJE JE KNJIGA? KNJIŽNIČARKA
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI cilji:	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na osnovi opazovanja, gibanja premikanja predmetov, bitij znajo sklepati, od kod se je kaj premaknilo in kje je potem, - pravilno uporabijo vprašalne prislove: od kod, kam, kje ter ustrezne predloge v/iz ter na-z/s, - za kraj in cilj rabijo ob ustreznih predlogih pravilno sklonsko obliko besed. (Kam? Na polico; Kje? Na polici.), - znajo označiti pot in dopolniti risbo s pisanjem, - spoznajo poklic knjižničarke.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pripovedovanje, opisovanje, pogovor, delo z besedilom, demonstracija
Učni pripomočki	bel list A4, sličice
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, slovenščina, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - Grginič, M. (2001) ABC 3: Govorimo – poslušamo, pišemo – beremo: Učbenik za pouk slovenščine v tretjem razredu devetletke. Trzin: Izolit
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učencem dam na mizo bel list A4. Naročim jim, naj pogledajo v list ter na njem v mislih poiščejo levo in desno stran, sredino ter zgornji in spodnji del lista. Učencem podam navodila.</p> <p>V katerem prostoru na naši šoli hranimo knjige? V knjižnici. Torej si zamislimo knjižnico. Na sredino nariši mizo. Na levo stran mize nariši rdečo knjigo. Pod mizo nariši koš za smeti. Pred mizo naj bo stol, nad mizo pa je stenska slika. Po končanem delu učenci dvignejo liste ter skupaj pregledamo rešitve. Kar imajo narobe, popravijo.</p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p> <p>Učenci odgovarjajo.</p> <p>Učenci na podlagi navodil, rišejo predmete na različne dele lista.</p>
GLAVNI DEL	
<p><i>Besedilo Kje je žoga, je napisano v obliki dvogovora, zato prosim dva učenca, da bosta brala vlogi Tadeja in Jere.</i></p> <p><i>Po končanem branju prosim druga dva učenca, če bi prizor zaigrala. Pomagata si lahko z delovnim zvezkom.</i></p> <p><i>Učencem zastavim nekaj vprašanj, da vidimo, če so razumeli vsebino.</i></p> <p><i>Kaj sta iskala Jera in Tadej?</i></p> <p><i>Kje vse sta jo iskala?</i></p>	<p>Učenci odgovorijo, da sta Jera in Tadej iskala knjigo.</p> <p>Učenci odgovarjajo in zraven uporabljajo predloge na, med, pod, za in v.</p>
<p>Učence razdelim v pare. Vsak par dobi deset sličic, ki si jih razdeli. Učenec pokaže sliko, na kateri je na primer narisana kuharica. Drugi učenec pove stavek. Npr. »V kuhinji kuharica kuha kosilo.« Oba učenca zapišeta poved v zvezek.</p>	
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Na koncu ponovimo rabo predlogov.</p> <p>Učence prosim, naj preberejo svoje povedi in jih predstavijo sošolcem.</p>	<p>Učenci v dvojicah preberejo svoje povedi in jih predstavijo sošolcem.</p>

Priloga 13	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
1. dan	
Predmet	SLOVENŠČINA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	9.5.2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	OBRAVNAVANJE ZAFRKLJIVKE
Učna enota	KAJETAN KOVIČ: ZDRAVILO
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	Učenci: <ul style="list-style-type: none"> - čustveno doživijo pesem, - pesem po obliki ločijo od proze, - znajo šteti kitice in poiskati rime, - spoznajo, da je v domišljiji vse mogoče, - znajo napisati zafkljivo pesem ali zgodbo, - znajo preoblikovati pesem v igrice in jo zaigrati.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pripovedovanje, opisovanje, pogovor, delo z besedilom, demonstracija, grafična in pisna dela, poročanje
Učni pripomočki	rekviziti za uvodno motivacijo in rekviziti za demonstracijo
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, slovenščina, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002 - berilo: Moje branje – svet in sanje, str. 55, priročnik za učitelje: Moje branje – svet in sanje, str. 91, Kajetan Kovič: Zlate ure
Medpredmetne povezave	<ul style="list-style-type: none"> - spoznavanje okolja

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
Razred razdelim na dve skupini. Iz vsake pride pred tablo po en učenec. Oba hkrati s pantomimo prikazujeta besedo bolezen. S pantomimo prikazujemo pet besed. Bolezen, povoj, rana, injekcija ter zdravilo. Zadnja beseda je zdravilo. Zmaga tista skupina, ki ima največ pravih ugotovitev.	Učenci prikazujejo besede s pomočjo pantomime.
V roke vzamem vrečko, v kateri so prazne škatlice zdravil. Učencem pokažem zdravila ter jih opozorim, da zdravil nikoli ne smemo jemati brez vednosti našega zdravnika ter da jih nikoli ne smemo jemati prekomerno.	Učenci pozorno poslušajo.
GLAVNI DEL	
<p>I. INTERPRETATIVNO BRANJE</p> <p>Učencem preberem pesem. Preberem jo čim bolj doživeto, pazim na mimiko ter opazujem odzive otrok.</p> <p>Učencem pesem ponovno preberem. Dva učenca povabim, da med mojim branjem s pantomimo nakazujeta, kaj se v pesmi dogaja. Eden od učencev je vrana, drugi je zdravnik.</p> <p>Pogovorimo se o pesmi.</p> <p>Kdo v pesmi nastopa?</p> <p>Kako govori vrana?</p> <p>Kako govori modri doktor?</p> <p>Zakaj je vrana umrla?</p> <p>Ali ti je pesem všeč?</p> <p>Zakaj?</p> <p>Koliko kitic ima pesem?</p> <p>Je v pesmi kakšna beseda, ki je ne razumeš?</p> <p>Sledi razlaga neznanih besed.</p> <p>Kaj pomeni beseda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mrzlica, - boter Štrk, - dado, - krop. 	<p>Učenci prisluhnejo prebrani pesmi.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p>
Po razlagi neznanih besed učencem naročim, naj pesem še samostojno tiho preberejo. Naročim jim, naj preštejejo kitice in poiščejo rimo.	Učenci samostojno tiho preberejo pesem.
<p>Opozorim jih, da je pesmica zafrkljiva. Vrana na koncu umre. Ali bi želeli, da se pesmica konča kako drugače?</p> <p>Otroke razdelim v dve skupini. Vsaka skupina napiše nov recept, zaradi katerega vrana ne bo umrla. Poudarim, da mora biti kljub temu smešen.</p>	Učenci poslušajo in odgovarjajo na vprašanja.
Učencem naročim, naj pišejo vsak v svoj zvezek.	Učenci zapisujejo vsak v svoj zvezek.
ZAKLJUČNI DEL	

Vsak učenec v svoj zvezek samostojno nariše zdravilo, ki ga je zapisal.		Učenci samostojno rišejo.	
Priloga 14		POKLICI IN USTANOVE	
Projektni teden			
4. dan			
Predmet		SPOZNAVANJE OKOLJA	
Učiteljica		Tjaša Krautberger	
Datum		12.5.2011	
Razred		3. RAZRED	
Učna tema		POKLICI	
Učna enota		OGLED GASILSKEGA DOMA	
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI		Učenci: <ul style="list-style-type: none">- spoznajo gasilski dom, njegovo funkcijo in delo oz. poklic gasilcev,- poznajo pravila lepega vedenja	
Učne oblike		frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode		pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje	
Učni pripomočki		škarje, glavnik, povečevalno steklo, bel plašč ter mornarsko čepico	
Literatura		<ul style="list-style-type: none">- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, spoznavanje okolja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002- Hergan I., Kovač T., Kolar M., Devetak I. (2008) Dotik okolja 3: Delovni zvezek za spoznavanje okolja v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga	
Medpredmetne povezave		slovenščina	
POTEK UČNE URE			
UČITELJICA		UČENCI	
UVODNA MOTIVACIJA			
Z učenci organiziram razgovor o poklicih na osnovi materiala, ki sem ga prinesla s seboj v šolo. Prinesla sem, škarje, glavnik, povečevalno steklo, bel plašč ter mornarsko čepico. Medtem ko si ogledujemo omenjene pripomočke, se pogovarjamo o poklicih.		Učenci poslušajo in se pogovarjajo. Med pogovorom že izražajo lastna nagnjenja za določen poklic in pripovedujejo, kaj želijo postati. Učenci pripovedujejo, kaj so po poklicu njihovi starši, sorodniki, sosedje (če ne vedo, skupaj sklepamo glede na čas odhoda, obleke, uniforme ipd.).	

GLAVNI DEL	
<p>Z učenci zaključimo razgovor. Povem jim, da bomo danes obiskali gasilski dom. Koga bomo srečali v gasilskem domu? Jih poznate? Ste jih že kdaj srečali? Kaj pa delajo gasilci? Poznate kakšnega gasilca? Kako so gasilci oblečeni? Zakaj? Ponovimo pravila lepega vedenja. Kako se vedemo? Katere besede uporabljamo (prosim, hvala)? Ali skačemo v besedo?</p>	<p>Gasilce.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p>
<p>Odidemo v gasilski dom v bližini. Z gasilci sem se predhodno dogovorila, da si bomo ogledali gasilske prostore ter gasilski avto. Gasilci nam bodo pokazali, kako je sestavljen gasilski avto, kako določene pripomočke uporabljamo, učenci pa bodo lahko v gasilskem avtu tudi sedeli. Na koncu bo vsak učenec lahko preizkusil gasilno cev na bližnjem travniku. Vljudno prisluhnemo gasilcu, ki nas popelje na ogled gasilskega doma. Spoznamo prostore v gasilskem domu.</p>	<p>Učenci prisluhnejo gasilcu in pozorno opazujejo gasilski dom.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Učence vprašam, kaj so si zapomnili. Vsakega učenca prosim, naj glasno pove, kaj mu je najbolj ostalo v spominu.</p>	<p>Učenci pripovedujejo.</p>

Priloga 15	POKLICI IN USTANOVE	
Projektni teden		
1. dan		
Predmet	SPOZNAVANJE OKOLJA-2 uri	
Učiteljica	Tjaša Krautberger	
Datum	9.5.2011	
Razred	3. RAZRED	
Učna tema	POKLICI	
Učna enota	OBISK TRGOVINE	
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI cilji:	Učenci: <ul style="list-style-type: none">- spoznajo trgovino in ponudbo v njej,- spoznajo pomen denarja,- vedo, da denar dobimo v zamenjavo za opravljeno delo.	
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna.	
Učne metode	pogovor, pripovedovanje, opisovanje, poročanje	
Učni pripomočki	listki z zadolžitvami	
Literatura	<ul style="list-style-type: none">- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, spoznavanje okolja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002- Hergan I., Kovač T., Kolar M., Devetak I. (2008) Dotik okolja 3: Delovni zvezek za spoznavanje okolja v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Mladinska knjiga	
Medpredmetne povezave	- slovenščina	
POTEK UČNE URE		
UČITELJICA		UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA		
Učencem povem, da bomo danes s pantomimo prikazali določeni poklic. Nekaj učencev pride pred tablo in s pantomimo pokaže poklic, ki si ga je zamislil.		Sošolci skušajo uganiti, kateri poklic prikazuje njihov/a sošolec/ka.
GLAVNI DEL		

<p>Igrali se bomo trgovino. Pripravo prostora, organizacijo skupin in določitev trgovin prepustim učencem.</p> <p>Učence razdelim v 3 skupine.</p> <p>Vsaki skupini razdelim kartonček z imenom trgovine: skupina: sadje in zelenjava, skupina: trgovina z obutvijo in oblačili skupina: pekarna.</p> <p>Napovem, da bo sledila igra vlog, in sicer: vsaka skupina mora pripraviti eno igro vlog, vključeni morajo biti vsi učenci v skupini, pozorni morajo biti na vrsto trgovine (če prodajajo sadje in zelenjavo, ne smejo govoriti o oblačilih), nujno prodajalec/prodajalka in kupci, učenci naj bodo čim bolj izvirni in domiselni.</p> <p>Ko učenci sestavijo svoje igre, sledi predstavitev le-teh. Učence vprašam, če so že kdaj bili v trgovini. Kako se moramo obnašati v trgovini? Koga prosimo za pomoč, če česa ne najdemo? Učencem povem, da bomo obiskali bližnjo trgovino. Opozorim jih, naj bodo pozorni na vsako malenkost, ker bo sledilo poročanje.</p> <p>V trgovino, kjer sem se predhodno dogovorila za obisk, učenci vstopajo v dveh skupinah. Prva skupina si bo v spremstvu ene od trgovk najprej ogledala skladišče, medtem ko bo druga pred trgovino poslušala drugo trgovko, ki jim bo razložila, kako dnevno poteka delo v trgovini.</p> <p>Poudarek je, da učenci izvedo nekaj novega in ne spoznajo le tega, kar lahko vidijo s svojimi starši, ko vstopajo v različne trgovine. V skladišču si bodo učenci ogledali, kako se dobrine dostavljajo, kaj je potrebno za to, kako poteka delo v skladišču, nato pa bodo odšli na kratek pregled trgovine, kjer jim bo trgovka razložila, zakaj so določene dobrine v hladilniku, koliko časa lahko hrana ostaja v trgovini, kaj pečejo sami in ostalo. Pozneje se bosta skupini zamenjali. Odidem v trgovino.</p>	<p>Učenci si razdelijo vloge prodajalcev na oddelkih veleblagovnice. Sami si izberejo vrsto prodajnega oddelka npr. kruh in pecivo, čevlji, ribarnica, oblačila ...</p> <p>Učenci v vlogi prodajalcev domiselno uredijo svojo klop, ki predstavlja prodajni oddelek (reklamni napisi, ponudba, cenik ...).</p> <p>Učenci se razdelijo v skupine in se igrajo trgovino.</p> <p>Učenci odgovarjajo.</p> <p>Učenci pozorno opazujejo in prisluhnejo trgovki.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
Zahvalimo se trgovki in odidem v šolo.	

Priloga 16	POKLICI IN USTANOVE
Projektni teden	
5. dan	
Predmet	SPOZNAVANJE OKOLJA
Učiteljica	Tjaša Krautberger
Datum	13.5.2011
Razred	3. RAZRED
Učna tema	
Učna enota	POKLICI – KVIZ , DIDAKTIČNA IGRA
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI	Učenci: - utrdijo in ponovijo znanje o poklicih.
Učne oblike	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode	pogovor, demonstracija, pripovedovanje, opisovanje, delo z besedilom, poročanje
Učni pripomočki	škarje, glavnik, povečevalno steklo, bel plašč ter mornarsko čepico
Literatura	- Učni načrt: Program osnovnošolskega izobraževanja, spoznavanje okolja, Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo, 2002
Medpredmetne povezave	Slovenščina

POTEK UČNE URE	
UČITELJICA	UČENCI
UVODNA MOTIVACIJA	
<p>Učence razdelim v dve skupini in jim povem, da bomo danes tekmovali v razrednem kvizu. Vsaka skupina naj določi svojega vodjo, le-ta bo posvetu z ostalimi odgovoril na vprašanje. Projiciram predstavitev PPTin povem, da se začne razredni kviz. Učenci imajo na voljo 30 sekund za posamezno vprašanje. Med tem časom se posvetujejo in vodja pove odgovor. Če je odgovor napačen, dobi skupina 0 točk, če je pravilen pa po 1 točko. Kljub pravilnemu odgovoru sosednja skupina ne dobi točk za vprašanje druge skupine.</p> <p>RAZREDNI KVIZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaj je to poklic? - Kaj je to hobi in kako ga poimenujemo z drugo besedo? - Kako imenujemo prostor, kjer službujejo gasilci? - Kaj moramo dati v zamenjavo, da dobimo dobrine? - Kako imenujemo denar v Sloveniji? - Kdo vodi orkester? - Kdo popravlja in izdeluje čevlje? - Kako se imenuje prostor, kjer največkrat kupujemo najnujnejše dobrine? - Poimenuj prostor v trgovini, kjer se shranjujejo stvari? - Kako imenujemo poklic osebe, ki dela v trgovini? 	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci se pripravijo na razredni kviz.</p>
GLAVNI DEL	
<p>Začnemo z razrednim kvizom.</p> <p>Po končanem kvizu nagradim zmagovalca, porazenec dobi tolažilno nagrado.</p> <p>Učencem ponovno povem, da je pomembno sodelovati in ne zmagati.</p> <p>Učence posedem v tri skupine in jim povem, da se bodo igrali didaktično igro, kjer bodo znanje spoznavanja okolja utrdili preko znanja poštevanke.</p> <p>PRILOGA (didaktična igra) – človek ne jezi se</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja razrednega kviza.</p> <p>Učenci po skupinah igrajo didaktično igro.</p>
ZAKLJUČNI DEL	
<p>Učence povprašam, če so utrdili znanja.</p> <p>Z učenci ponovimo, kaj smo delali in se poslovimo.</p>	

- 91 -

<div>1. SNOVNA PRIPRAVA</div> <div><div>- ŠTAFETNA IGRA: SKOZI ROV</div><div>Učence razdelim v tri kolone. Postavijo se drug za drugim pred črto. Na moj znak se prvi obrne in se splazi skozi rov, ki ga predstavljajo razkoračene noge. Ko konča, se postavi razkoračno na konec kolone. Tako se učenci plazijo, dokler se ne zvrstijo vsi. Zmaga kolona, ki konča prva in stoji urejena na mestu.</div><div>- ŠTAFETNA IGRA: PODAJANJE MEDICINKE</div><div>Učence razdelim v kolone. Pred vsako kolono je na tleh težka žoga (medicinka). Na moj znak prvi učenec v koloni dvigne žogo z rokami nad glavo, jo poda naslednjemu v roke in tako naprej. Ko zadnji igralec dobi žogo, jo le-ta prime in steče na prvo mesto v koloni in nadaljuje igro. Igra je končana, ko so na prvem mestu vsi igralci.</div><div>- ŠTAFETNA IGRA: TEK OKOLI CILJA</div><div>Tri skupine postavim v kolono. 7 metrov stran postavim kije. Na moj znak steče prvi učenec okoli kija, se vrne in se dotakne naslednjega učenca v koloni. Igra je končana, ko so zopet vsi učenci v koloni.</div></div> <div>2. METODIČNA PRIPRAVA:</div> <div><div>Učence razdelim v dve heterogeni skupini. Vsaki ekipi določim ime. Določim prostor tekmovanja za vsako skupino.</div><div>Z učenci se pogovorim, da bomo danes tekmovali, da je pomemben rezultat celotne skupine. Dogovorimo se, da se vsakič usedejo, ko bo zadnji pritekel na cilj.</div><div>Pred vsako igro povem navodila za igro ter jo demonstriram. Kje je start in cilj, razložim za vsako igro posebej.</div></div>	<div>Učenci izvajajo štafetne igre.</div>												
<div>Določim način predaje.</div> <div>Vsako štafeto spoznamo dvakrat. Najprej učenci progo spoznajo, drugič tekmujemo.</div> <div>3. KOLIČINSKA PRIPRAVA</div> <table><tr><td>ŠTAFETNA IGRA</td><td>TEKMOVANJE</td><td>PRIPRAVA</td></tr><tr><td>1. štafetna igra</td><td>7 min</td><td>1 min</td></tr><tr><td>2. štafetna igra</td><td>7 min</td><td>1 min</td></tr><tr><td>3. štafetna igra</td><td>7 min</td><td>1 min</td></tr></table> <div>4. ORGANIZACIJSKA PRIPRAVA</div> <div><div>Rekvizite pripravim sama. Eni skupini progo postavim sama, druga skupina pripravi progo po mojem zgledu.</div><div>Priloga 2.</div></div>	ŠTAFETNA IGRA	TEKMOVANJE	PRIPRAVA	1. štafetna igra	7 min	1 min	2. štafetna igra	7 min	1 min	3. štafetna igra	7 min	1 min	
ŠTAFETNA IGRA	TEKMOVANJE	PRIPRAVA											
1. štafetna igra	7 min	1 min											
2. štafetna igra	7 min	1 min											
3. štafetna igra	7 min	1 min											
<div>ZAKLJUČNI DEL</div>													

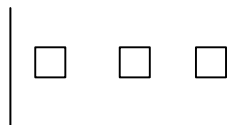
Seštejem točke in razglasim zmagovalca. IGRA LOVLJENJA: Omejim prostor ter določim tri lovce. Učenec je ulovljen, če se ga lovec z žogo dotakne. Najprej lovi tisti, ki je bil ulovljen.	
--	--

Priloga 1: Gimnastične vaje z žogo

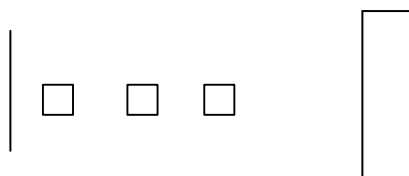
VAJA	ZAČETNI POLOŽAJ	OPIS VAJE	ŠT. PONOVI	SKICA	NAMEN VAJE
1.	stoja razkoračno, roke v vročenju	predklon naprej, roke med nogami	2 seriji po 8		razteg iztegovalk trupa
2.	stoja razkoračno, roke predročene	z nogami se spuščamo v počep	1 serija po 8		krepitev stegenskih mišic, mišic zadnjice
3.	stoja razkoračno, roke v predročanju	zasuki v levo in desno v predročanju	1 serija po 8		raztezamo trebušne mišice
4.	ležanje na hrbtu, roke v priročanju, žogo položimo na gležnje	dvigovanje nog ter lovljenje žoge z rokami	1 serija po 8		krepitev trebušnih mišic
5.	ležanje na trebuhu, roke vzročene	dvig trupa v zaklon	1 serija po 8		krepitev iztegovalk trupa
6.	stoja sonožno, roke v predročanju	sonožni poskoki, s koleno se skušamo dotakniti žoge	2 seriji po 8		krepitev stegenskih mišic
7.	stoja razkoračno, priročanje	stresemo roke in noge.	10 sekund		sproščanje celotnega telesa

Priloga 2: Organizacijska priprava

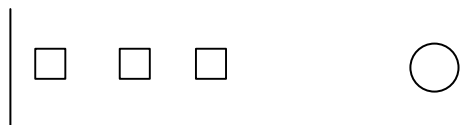
Štafetna igra 1

Štafetna igra 2

Štafetna igra 3

LEGENDA:

STOŽEC □

OBROČ ○

OKVIR SKRINJE ▭

START |

Telovadnica

